

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

A 15-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST

- Spre un nou avânt al activității bibliotecare 13
- O prietenie de veacuri 9
- Prin Dobrogea colectivizată 15
- Viața minerilor în trecut și astăzi 15
- *
- Tot sprijinul brigăzilor științifice 19
- *
- Pentru Intensificarea activității bibliotecilor de la sate 21
- M. COSMA — Toți ștutorii de carte din comună 24
- Ō. BANDULA — Munca cu cartea în rândul naționalităților conlocuitoare 26

PREGĂTIREA CADRELOR DE BIBLIOTECARI

- Spre o cât mai înaltă calificare 28
- S. IANCOVICI — Importanța organizării practicei 33
- *
- Pe marginea unui proces literar 35

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

- Popularizarea hotărârilor Congresului al XXI-lea al P.C.U.S. 40

BIBLIOTECI SINDICALE

- În sprijinul răspîndirii cunoștințelor tehnice 42
- *
- 100 de ani de la nașterea lui D. Th. Neculușa 44

VA RECOMANDĂM
ȘTIRI

A.M.F. Trgovnice
C. G. P. L. M. A. S. C. S. B. S.
Biblioteca — Bibliotecar

7

1959

* 5 50015456 *

● In orașul Moscova s-a organizat o „zi a bibliotecarilor“, cu ocazia căreia a avut loc o întâlnire cu acei care au introdus raftul liber. Președintele C.C. al Sindicatului lucrătorilor din domeniul culturii, tov. Rjanov, a vorbit despre diversele probleme legate de accesul liber la raft. O serie de aspecte interesante au ridicat diferiți bibliotecari prezenți.

● Biblioteca centrală orășenească din Saratov a pregătit cu ajutorul colectivului un jurnal vorbit pe tema: **Școala și munca**, ținut la Palatul Pionierilor.

Prima parte a fost închinată problemei întăririi legăturii dintre școală și viață și dezvoltării sistemului de învățământ. Lectura Kamenkova a povestit despre reorganizarea sistemului de învățământ în URSS, iar un membru din colectivul Bibliotecii, lăcătușul Ira Isakova, a povestit cum luptă brigada sa pentru titlul de brigadă comunistă.

Foarte interesantă a fost partea a treia a jurnalului vorbit în care eleva Gălea Sidelnikova și-a împărtășit experiența în organizarea unei tabere comsomoliste la școală. Anul trecut toți elevii care au fost în această tabără au muncit pe câmpurile colhozurilor și sovhozurilor. „Învățăm la școală și muncim în uzină“ a fost tema celei de a patra părți a jurnalului vorbit. Elevul Valeri Silkin a învățat meseria de lăcătuș și la absolvirea școlii, se va duce să lucreze în producție. Tov. Sedelțov, responsabilă sălii de lectură, a făcut apoi o expunere pe tema: **Școala și munca**. În încheiere, cercul artistic al Palatului Pionierilor a dat un program.

● Comitetul pentru științe istorice al Academiei de Științe din R. P. Polonă a editat una din lucrările capitale ale lui G. Branovski **Bibliografia lui Kopernik** (Branovski G. Bibliografia Kopernikowska, 1509—1955. Warszawa, Panstw. Wydawn. Naukowe, 1958, 448 p.). Ea conține descrierea a 3650 de cărți și articole din anii 1509—1955, închinată în parte lui Kopernik, descriindu-se totodată și operele acestuia. Materialele sînt aranjate în ordine sistematică. La sfîrșit se dă un indicator alfabetic.

● In 1958 a avut loc la Lnadek (Austria) o consfătuire asupra problemelor traducerilor științifico-tehnice. Consfătuirea a discutat scopul, importanța și rolul traducerilor din cărțile științifice și tehnice. În mod ascuțit s-a pus problema necesității traducerilor din revistele tehnico-științifice sovietice și importanța studierii limbii ruse.

● Intre 29 iunie și 4 iulie 1959, are loc la Cambridge (Marea Britanie) al V-lea congres internațional al bibliotecilor muzicale, unde vor fi discutate: problemele tehnice ce se ridică la bibliotecile publice și centrele de documentație în difuzarea notelor și altor materiale muzicale; perspectivele dezvoltării și organizării bibliotecilor științifice muzicale; problemele terminologiei bibliografiei muzicale, precum și cele referitoare la întocmirea materialelor bibliografice despre instrumentele muzicale și altele. Pentru participanți se va organiza o expoziție de note tipărite și manuscrise precum și de opere de muzicologie.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVAȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R. P. R.

ANUL XII Nr. 7

IULIE 1959

Redacția: București, B-dul 6 Martie nr. 29, tel. 13.94.04

A 15-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST

SPRE UN NOU AVÎNT AL ACTIVITĂȚII BIBLIOTECARE

În practica muncii bibliotecare a devenit o tradiție sărbătorirea diferitelor evenimente însemnate, pe plan intern și extern. Cu acest prilej, bibliotecile organizează manifestări deosebite cu cartea, folosind metode variate și atrăgând pentru realizarea lor, întregul colectiv de muncă.

Printre aceste date sărbătorești, ziua de 23 August este un eveniment de însemnătate națională. Victoria insurecției armate din 23 August 1944 și răsturnarea dictaturii militare fasciste obținute sub conducerea Partidului Comunist Român prin acțiunea coordonată a forțelor patriotice populare, a soldaților, ofițerilor și generalilor patrioți din armată, în condițiile lovirilor nimicitoare date armatelor fasciste de Armata Sovietică eliberatoare, a constituit o cotitură istorică în viața poporului român. Ea a însemnat începutul revoluției populare care a dus la instaurarea regimului democrat-popular și la construirea socialismului în țara noastră.

Anul acesta, ziua de 23 August va fi sărbătorită în mod deosebit, deoarece se împlinesc 15 ani de cînd România a fost eliberată de sub jugul fascist. Recenta Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri prevede un bogat plan de măsuri, consacrate marii sărbători. Între altele, se va deschide la București expoziția Dezvoltarea economiei R.P.R. în cei 15 ani de la eliberare. Tot între 13—24 august se va desfășura Decada culturii din R. P. Romînă, cu prilejul căreia se vor trece în revistă realizările în domeniul creației artistice și a culturii. Vor apare noi lucrări beletristice, consacrate luptei poporului în frunte cu comuniștii în anii ilegalității, pregătirii și înfăptuirii insurecției armate, construirii socialismului în țara noastră. Activitatea desfășurată de P.C.R. pentru pregătirea și înfăptuirea insurecției armate din 23 august 1944, va fi oglindită într-o expoziție la Muzeul de Istorie a Partidului, precum și într-o lucrare editată de Institutul de Istorie a Partidului de pe lîngă C.C. al P.M.R.

În întreaga țară, oamenii muncii au început de pe acum pregătirile în întîmpinarea marii sărbători a eliberării patriei. Ei au pornit cu avînt și dragoste înstăcărută, marea întrecere patriotică pentru noi și grăitoare succese în construcția socialismului.

Întreaga rețea bibliotecară trebuie să-și facă un punct de onoare în a organiza acțiuni deosebite cu cartea, axate pe însemnătatea politică a măreței sărbători, ținînd seamă de nivelul crescînd al cititorilor, de importanța pe care o au cărțile afit în reflec-tarea drumului istoric parcurs de popor în acești 15 ani, cit și aportul lor însemnat în făurirea omului nou.

Sarcini de mare răspundere revin, în primul rînd, bibliotecilor regionale. Avînd un fond bogat de cărți și cadre de înaltă calificare profesională, bibliotecile regionale trebuie să ajute la îndrumarea cadrelor de tehnicieni și specialiști din producție, pentru a deveni fruntași în îndeplinirea angajamentelor luate în cinstea zilei de 23 August. Pentru aceasta,

ele trebuie să aibă o evidență a acestor angajamente, colectate din cele mai importante sectoare de producție ale regiunii; să țină legătura cu cadrele respective, înformându-le asupra cărților noi sosite la bibliotecă și pe care le-ar putea folosi; să cunoască ce anume alte lucrări ar avea nevoie, pentru a fi efectiv sprijiniți în muncă, Indicația în aceste cazuri, este extinderea folosirii abonamentului interbibliotecar, care contribuie la valorificarea maximă a fondului de cărți și înlătură refuzurile.

De asemenea, trebuie acordată o atenție deosebită muncii pe care o desfășoară agitații, lectorii S.R.S.C. În ajutorul lor, bibliotecile regionale trebuie să întocmească liste bibliografice, îșișiere, pe teme ca: Regiunea noastră în cei 15 ani de la eliberare, Lucrări apărute în cinstea zilei de 23 August etc. În special, serviciile bibliografice trebuie să țină legătură strinsă cu acești cititori, inițiind felurite forme de înformare a lor, ca, de pildă, un afiș, care să cuprindă un anunț cu titlul Ce lucrări vă interesează despre 23 August? Informații puteți găsi la serviciul bibliografic, care funcționează între orele...

Bibliografiilor de recomandare trebuie să li se dea atenția și însemnătatea cuvenită. Ele sînt o armă puternică în educarea comunistă a cititorilor, de un real folos în popularizarea cunoștințelor politice și științifice, contribuind la ridicarea calificării oamenilor muncii de la sate și orașe. Se simte necesitatea unei mai mari extinderi a bibliografiei de recomandare ca metodă de orientare a lecturii cititorilor, pentru stimularea interesului lor față de cartea politică, de știință, de tehnică sau de agricultură. Cititorul avansat trebuie ajutat și îndrumat spre acele lucrări care arată rolul partidului în lupta pentru eliberarea patriei și făurirea unei vieți noi, feroice, pentru popor. Intocmirea unor planuri de lectură, și liste bibliografice, care să folosească larg fondul de cărți, organizarea periodică a „expozițiilor noutăților” și a vizitelor la fondul de cărți, pentru valorificarea lucrărilor bune, însă cu circulație slabă; folosirea raștilui liber, — iată alte cîteva din mijloacele eficiente care ajută la deservirea diferențiată a cititorilor, la înregistrarea unui salt calitativ în munca cu cartea.

Bibliotecile regionale trebuie să fie permanent preocupate de atragerea permanentă a noi și noi procente de cititori, de îndrumare atenția a lecturii lor. Pentru aceasta, ele trebuie să cunoască numărul populației din regiune, cîți cititori există, căutînd apoi căi adecvate pentru antrenarea celor care, din anumite motive nu citesc. În această direcție, se pot organiza anchete pe cartiere, cu chestionare care să cuprindă întrebări în legătură cu cititul, ce bibliotecă frecventează, de ce anume cărți au nevoie, urmînd ca pe baza analizei datelor culese să se stea de vorbă cu cei ce urmează să se înscrie la bibliotecă.

Măreața aniversare a eliberării patriei să fie un minunat prilej de întrecere între biblioteci, de lărgire și consolidare a succeselor obținute pînă acum în munca cu cartea, de însușire și generalizare a experienței fruntașilor.

Inițiativele sfaturilor populare regionale Iași, Constanța, Craiova, Tg. Mureș, Baia Mare, Ploești, de a organiza concursuri între biblioteci, cu o etapă de analiză la 23 August, — demonstrează în chip viu că întrecerea este socotită o pîrghie importantă în ridicarea calitativă a muncii cu cartea.

Interesantă este în acest sens inițiativa sfatului popular al Regiunii Autonome Maghiare, care a intitulat concursul 15 ani de la eliberarea patriei și în care se prevede, printre altele, organizarea în fiecare comună a unui concurs de ghicitori pentru tineret, intitulat 15 ani de la eliberarea patriei; întocmirea de către bibliotecile comunale și sătești a unor monografii care să oglindească drumul parcurs de ele de la înființare și pînă astăzi, arătînd dezvoltarea, succesele obținute și perspectivele de viitor. Aceste monografii vor fi centralizate la raioane în vederea elaborării unei monografii a bibliotecilor pe întreaga regiune.

Un exemplu bun poate fi și concursul organizat de sfatul popular regional Craiova Pentru o bibliotecă model, la care participă toți bibliotecarii raionali, comunali, sătești, cei din colțurile roșii ale g.a.c.-urilor și de la școli.

Acțiunile de masă prevăzute în aceste concursuri trebuie pregătite cu răspundere și axate pe popularizarea celor mai potrivite cărți. Un plan comun alcătuit, între căminul cultural, școală și bibliotecă, va trebui să sprijine acțiunile întreprinse; de asemenea se pot organiza consfătuiri cu cititorii pe comune — concluzie a unor consfătuiri pe sate, — elaborarea unor tematici adecvate consfătuirilor care trebuie să fie axate nu numai pe o carte, ci și pe teme ca Viața fericită a țărănimii muncitoare, Tehnica în slujba omului

Fiecare bibliotecă trebuie să-și mobilizeze colectivele de voluntari folosind astfel întreaga capacitate de muncă a oamenilor pentru ducerea la bun sfârșit a obiectivelor trasate în aceste concursuri. Ieșirea din șablon, schematism și rutină, munca vie cu cititorii prin diferite forme deosebite și atractive, să fie mijloacele prin care activitatea cu cartea să se ridice în împlinirea zilei de 23 August, la o treaptă calitativă nouă, mult mai bogată în conținut.

De asemenea, bibliotecile trebuie să sprijine activitatea cultural-educativă ce se va desfășura în împlinirea zilei de 23 August, în cluburi, cămine culturale, școli și institute de învățământ superior. La bibliotecă, vor putea fi organizate întâlniri ale tineretului cu militanți ai mișcării muncitorești, seri literare evocând evenimente importante din istoria P.M.R., etc.

În sprijinul muncii bibliotecarilor, în cinstea lui 23 August, revista „Călăuza bibliotecarului” a publicat materiale din experiența unor biblioteci și îndrumări pentru organizarea unor manifestări variate cu cartea. Astfel, în nr. 5/1959 am publicat un plan de lectură pe tema: Pagini glorioase de luptă, menit să ajute lucrătorilor din biblioteci la o mai bună îndrumare a lecturii cititorilor asupra cărților care înfățișează drumul glorios al partidului de la înființarea sa și pînă la împlinirea actului istoric de la 23 August 1944. De asemeni, în nr. 6/1959 am publicat indicații pentru alcătuirea unui album Sub steagul partidului, care prezintă succesele obținute de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în construirea vieții noi și înfloritoare din patria noastră.

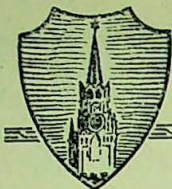
În numărul de față, bibliotecarii vor găsi alte materiale în sprijinul organizării de manifestări în împlinirea marelui eliberări a patriei noastre. Și anume:

O seară literară pe tema O prietenie de veacuri, consacrată indestructibilei prietenii de veacuri care leagă popoarele români și sovietici. Pe baza celor expuse și a bibliografiei, bibliotecarii pot organiza o seară literară interesantă pe această temă, completată cu program artistic, recitări, cîntece etc.

O expunere bibliografică intitulată Viața minerilor, în trecut și azi, care are ca temă generală condițiile de muncă și de viață fericită, pe care partidul și guvernul le-au asigurat oamenilor muncii din patria noastră în contrast cu viața grea din trecut. A fost ales exemplul muncitorilor mineri, deoarece ei au avut cea mai grea viață în trecut, iar anul acesta se împlinesc 30 de ani de la greva de la Lupeni. Bibliotecarii pot organiza expuneri bibliografice despre viața fericită a muncitorilor ceferiști, petroliști, etc. ținînd seama de specificul localității sau regiunii respective.

Călătoria pe hartă Prin Dobrogea colectivizată — înfățișează viața nouă, înfloritoare a uneia dintre cele mai înapoiate regiuni ale țării în trecut, subliniind traiul îmbelșugat de astăzi și continua ridicare a nivelului cultural al țăranilor colectivști.

Aceste materiale precum și altele ce vor apare, trebuie să fie folosite ca model de către bibliotecarii în organizarea a cit mai multe și mai variate manifestări cu cartea în cinstea zilei de 23 August. Priceperea, inventivitatea, spiritul creator și pasiunea în muncă a bibliotecarilor vor face ca munca cu cartea să crească continuu — datorie de onoare a întregii rețele bibliotecare în cinstea marelui sărbători naționale a poporului nostru.

O PRIETENIE DE VEACURI

Seară literară

Poporul român are un trecut de lungă și rodnică prietenie cu popoarele Uniunii Sovietice. Cele mai strălucite pagini din istoria luptelor noastre pentru independență, sînt pline de mărturia relațiilor cu marea putere de la răsărit, relații care s-au întărit pe baza acelorași interese și a luptelor duse laolaltă împotriva unor cotropitori comuni.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cînd în Rusia s-a născut primul stat muncitoresc, istoriografia burgheză și întregul aparat al statului burghezo-moșieresc de la noi au intensificat campania de defăimare, înăsprind cenzura originară și descriind despre cele ce se petreceau la vecinii noștri, crezînd că în felul acesta vor împiedica masele să afle întregul adevăr despre viața nouă ce se naște acolo și uriașele realizări ale oamenilor sovietici.

Prin eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist de către Armata Sovietică, opreliștile ridicate de vechii stăpînitari au căzut pentru totdeauna. Avînd posibilitatea să intre în contact direct cu popoarele Uniunii Sovietice, poporul nostru a putut să cunoască și să dezvolte în deplină libertate roadele acestei vechi prietenii. Datorită strînsei colaborări și a ajutorului frătesc și multilateral acordat de U.R.S.S., în țara noastră s-au putut înfăptui uriașe transformări revoluționare.

Literatura romînă, cea veche ca și cea nouă, oglindește relațiile de bună vecinătate cu Rusia în cuprinsul a nenumărate opere, iar poeți de seamă au cîntat prietenia, dragostea și recunoștința poporului față de marele vecin de la răsărit.

În luptele pe care le-au dus împotriva cotropitorilor otomani, domnii țarilor romî-

nești s-au sprijinit pe ajutorul oștilor răsăritene. O pildă emoționantă a frăției de arme ruso-romînă a fost lupta dusă cot la cot de moldovenii lui Ioan Vodă, supra-numit de boieri „cel cumplit“, și cazaci, în frunte cu hatmanul Svierciovschi împotriva năvălitorilor turci. Despre acest ajutor scrie cronicarul Grigore Ureche în *Letopiseț*. E cunoscut, de asemenea, ajutorul pe care l-a primit Mihai Viteazul de la cazaci și mai ales ajutorul dat de hatmanul cazacilor zaporojeni, Bogdan Hmelnițki, domnitorului Moldovei Vasile Lupu. Ștefan cel Mare nu numai că a încheiat alianțe cu țările din Moscova, dar a și stabilit legături de rubedenie cu țarul Ivan al III-lea, politică ce fu continuată de urmașii săi.

Alte cronici istorice amintesc despre trecerea prin Rusia a unor personalități romînești marcante, cum au fost spătarul Neculai Milescu, ambasador al curții țariste în China, sau Dimitrie Cantemir, domnitorul Moldovei, mare învățat, devenit consilierul științific al împăratului Petru cel Mare.

Legături comerciale au existat cu popoarele Rusiei încă de pe vremea domniei lui Alexandru cel Bun, iar în ce privește relațiile culturale, dovezile sînt copleșitor de multe, date fiind nu numai afinitatea dintre cele două culturi, dar și faptul că din cele mai vechi timpuri, cultura rusă a influențat într-o mare măsură și pe planuri variate, cultura poporului român. Despre aceste legături pomenesc mai toți scriitorii noștri clasici și contemporani.

Mihail Eminescu a fost un mare admirator al literaturii ruse. Într-o scrisoare din 1885, mărturisește unui prieten: „De trei zile frunzăresc poeziile lui Pușkin, fără

nici o sforțare și cu o plăcere care mă face să uit plictiseala ucigătoare de aici. Acum să spun drept, nu mă mai simt așa de singur; mi-am găsit un mare tovarăș, care, deși îmi grăiește într-o limbă pe care nu o pot gusta încă, dar îi bănuiesc minunata lui creațiune poetică... Nu știi ce să admiri în lirica lui Pușkin, spontană, plină de frăgezime și de inspirație. Te cuprinde un fior de mulțumire și deodată nervii se liniștesc“.

Și cu cit ne apropiem de zilele noastre, mărturiile acestor legături abundă din ce în ce mai mult. Cei mai buni cercetători științifici de la noi, cum sînt prof. P. Constantinescu-Iași, P. P. Panaitescu, Scarlat Callimachi și alții, au dat la iveală documente extrem de importante care reconstituie contribuția Rusiei la apărarea independenței noastre, cum au fost, de pildă, participarea lui Tudor Vladimirescu la războaiele Rusiei cu turcii pentru apărarea popoarelor creștine în 1807—1812, apărarea Bucureștilor de către generalul rus Miloradovici împotriva armatelor turcești venite din sudul Dunării, înălțarea monopolului turcesc asupra comerțului nostru și eliberarea orașelor Brăila, Giurgiu și Turnu Măgurele după pacea de la Adrianopole, reorganizarea administrativă înfăptuită în Țările Românești de generalul Kiseleff, care ne-a dat prima constituție, apoi ajutorul diplomatic al Rusiei în consfințirea Unirii de la 1859, și în sfîrșit, colaborarea de arme de la 1877—1878 pentru scuturarea definitivă a jugului otoman.

Oglindind aspectele eroice ale acestui război, scriitori romîni, — printre care Vasile Alecsandri în poeme rămase celebre și Mihail Sadoveanu, în cunoscutele sale **Povestiri de război**, — au scos în evidență frăția de sînge încheată de oștile ruse și romîne în fața redutelor dușmane de la Grivița, Rahova și Plevna. E de-ajuns să recitești episoadele din povestirea **Luarea Griviței** ca să-ți dai seama ce rol a jucat în obținerea victoriei colaborarea dintre trupele ruse și romînești pe cîmpul de luptă.

Nu de mult au apărut la noi amintirile unui veteran din războiul de independență,

scrise de sergentul A. Georgescu și reunite sub titlul **Din carnetul unui veteran**. Acest martor ocular evocă frățietatea de arme cu armata rusă și face să rețrăiască elanul comun care a însuflețit în acele zile pe ostașii ambelor armate, felul cum au știut să se într-ajutoreze în momentele cele mai grele ale războiului.

Dezvoltarea mișcării muncitorești în țara noastră a fost strîns legată de mișcarea revoluționară din Rusia de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, cînd au început să ia ființă la noi primele cercuri revoluționare. O influență pozitivă în această direcție au avut refugiații politici ruși. Cine nu cunoaște peripețiile eroice ale revoluționarilor de pe crucișătorul rus „Potemkin“ al cărui echipaj, după ce a ridicat steagul roșu în locul stindardului țarist, a debarcat la Constanța? În volumul scris de Titus Georgescu și Gavril Marcu intitulat **Potemkiniștii în România** este povestită această acțiune a revoluției de la 1905, care a insuflat un avînt puternic muncitorilor și țărănilor din lumea întreagă, exercitînd o adincă influență și asupra desfășurării mișcării revoluționare din țara noastră. (Recomandăm citirea pasajelor de la pag. 70—92, unde e descrisă primirea entuziasată pe care muncitorii din Constanța au făcut-o marinarilor debarcați, salutînd în ei pe mesagerii celui mai înălțător ideal revoluționar).

Revoluția din 1917 a trezit un ecou puternic în rîndurile poporului nostru. Alături de fiii Rusiei muncitoare și ai altor popoare, mii de voluntari romîni au luptat cu arma în mînă pentru apărarea primei revoluții socialiste. La Odessa, s-au constituit în vremea aceea unități de voluntari romîni din soldați și refugiați, iar în restul Rusiei prizonierii romîni din armata austro-ungară au participat, de asemenea, la acțiunile revoluționare începute în octombrie 1917. În **Țăra** de Stat pentru literatură politică a apărut, în anul 1957, un volum de **Amintiri** scrise de foști voluntari romîni din Armata Roșie în timpul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și al războiului civil 1917—1922. În cuvinte simple, un număr de vreo 40 foști

voluntari vorbesc despre faptele de arme de la Arhanghelsk și Turkestan, de la Bender și Vladivostok, din Crimeea și de la granița manciuriană, — fapte prin care prietenia noastră cu poporul rus s-a afirmat din nou în una din cele mai importante conjuncturi istorice mondiale. (Recomandăm în special, relatările scrise de foștii voluntari M. Gh. Bujor (p. 96—103); Ema Zalic (p. 104—113 și 254—274), care redau o imagine mai cuprinzătoare a avântului revoluționar cu care muncitorii români aflați în acea vreme în Rusia, au luptat pentru triumful Revoluției și apărarea ei împotriva bandelor alb-gardiste și ale intervenționiștilor.)

★

În beletristica nouă, cei mai buni scriitori români au abordat tema prieteniei noastre cu popoarele sovietice. Al. Șahia în cartea sa **U.R.S.S. azi**, apărută înainte de război, a deschis bogata serie a lucrărilor închinată realizărilor din **Țara Socialismului**. Trebuie menționate de asemenea numeroasele cărți de impresii despre U.R.S.S. din literatura noastră, izvoare din caldă prietenie pentru oamenii sovietici și din dorința de a face cunoscute la noi înfăptuirile lor. În această serie intră cartea de mult epuizată a lui Zaharia Stancu **Călătorind prin U.R.S.S.**, Geo Bogza: **Meridiane sovietice**, Tudor Arghezi: **Din drum**, Petru Dumitriu: **Pentru demnitatea și fericirea omului**, Cezar Petrescu: **Insemnări de călător — Reflecții de scriitor**, Ion Vitner: **Pământul prieteniei**, Lucia Demetrius: **Marea noastră prietenă**, Al. Șahighian: **De la Tian Șan la munții de jasp**, **Aerul tare al munților** de Victor Bîrlădeanu, **Am văzut cu ochii Țara Păcii** de P. Groza, **Țara dintre zăpezi și portocali** de Victor Kernbach etc.

O piatră de hotar în istoria poporului român și a relațiilor sovieto-române, a fost războiul antihitlerist din 1944—1945, când alături de Armata Sovietică, forțele militare române au trecut la curățirea teritoriului țării de cotropitorii germano-fasciști, participând apoi la eliberarea Ungariei și

Cehoslovaciei. Acesta a fost prilejul unui contact mai direct cu realitatea sovietică și a unei cunoașteri reciproce mai profunde, care a avut darul să reînnoade și mai puternic firul tradiționalei prietenii, începută cu veacuri în urmă.

De la marele Sadoveanu, care în romanul **Mitrea Cocor** a înfățișat urmările binevenite ale contactului oamenilor muncii de la noi cu realitățile sovietice, toți scriitorii, care au abordat viața nouă de azi, au subliniat cu tărie rolul preponderent al prieteniei poporului român cu popoarele sovietice în realizările noastre de la eliberare încoace. **Mitrea Cocor**, eroul popular din romanul cu același nume, este unul dintre primele personaje din literatura noastră nouă, în a cărui acțiune patriotică se reflectă roadele prieteniei cu popoarele sovietice. Personaje ca **Mitrea Cocor** demonstrează că această prietenie a dăinuit înainte războiului odios și că de îndată ce condițiile au îngăduit, ea s-a manifestat ca un sentiment puternic, călindu-se și mai mult în focul bătăliilor de după 23 August 1944, când oștile sovietice și cele române au luptat cot la cot pentru zeroubrea fiarei fasciste.

În capitolul VI al romanului **Setea de Ițus** Popovici (paginile 276—317), învățătorul Teodorescu, eroul principal al romanului, își amintește despre ororile războiului fascist împotriva Uniunii Sovietice la care a fost silit să participe. Cele mai calde pagini din acest capitol sînt cele în care autorul ne redă momentele în care Teodorescu ajunge în lagărul sovietic, unde după ce încercase să evadeze, se aștepta să fie împușcat. Dar în loc de aceasta, comandantul lagărului îi vorbește cu blîndețe, iar din discuția lor învățătorul începe să-și formuleze singur răspunsurile la întrebări, pe care pînă atunci, nu îndrăznise să și le pună. Prin transformarea acestui personaj, care devine un combatant curajos pentru comunism, se reliefează caracterul indestructibil al prieteniei cu popoarele sovietice care au ajutat pe oame-nii cinstiți de la noi să regăsească drumul cel bun.

Există în literatura noastră nenumărate romane și povestiri de război, care evocă frățesca colaborare militară romîno-sovietică. **Negura** lui Eusebiu Camilar, operă epuizată, dar pe care autorul se pregătește s-o reediteze într-o formă revizuită, romanul și povestirile lui Haralamb Zincă, povestirile lui Aurel Mihale, Al. Ion Ghilia, Laurențiu Fulga, Traian Uba și mulți alții, au înfățișat nu numai frăția de pe cimpul de luptă, dar și procesul de transformare a conștiinței soldaților romîni, treziți la o viață nouă.

Prietenia sovieto-romînă este oglindită multilateral și în poezie. Aproape nu există poet romîn contemporan care să nu fi închinat versuri înflăcărate acestei prietenii. Mihail Beniuc, Eugen Jebeleanu, Nina Casian, Cicerone Teodorescu, Maria Banuș, Dan Deșliu, Victor Tulbure, N. Tăutu și

mulți alții au creat poezii înflăcărate, inspirate din prietenia romîno-sovietică.

Vișinul lui Vania de Victor Tulbure, unul din poemele devenite populare în literatura noastră, relatează vitejia unui ostaș sovietic, în amintirea căruia locuitorii unui sat romînesc au sădit un vișin — simbol plin de semnificație al jertfelor pe care prietenia sovieto-romînă le-a adus în războiul pentru zdrobirea fascismului și triumful libertății popoarelor. (Episoade impresionante ale acestei prietenii găsim și în poeziile lui N. Tăutu).

Toate aceste cărți în versuri și proză, volume documentare de reportaje sau cu impresii de călătorie, sînt expresia sinceră a dragostei și recunoștinței ce nutrim față de oamenii sovietici și față de patria lor — țara în care s-au pus temelile primei orînduiri socialiste din lume.

Iată cîteva cărți care pot fi recomandate cititorilor în legătură cu această temă.

ALEKSEEV, MIHAIL : Soldații. Roman, șelați în toată goliciunea lui: ei văd adesea în zăvorășii și în zăvorășii de Grigore Tatus și Martin Aurel, înflurind lozinci mincinoase, și își dau seama din ce în ce mai limpede că au fost înșelați cu vorbe mincinoase asupra realității sovietice. De aceea cei 80.000 de ostași romîni încercuși se vor preda armatei sovietice. Acest act, departe de a dezlănțui înfumurarea și răzbunarea învingătorilor, scoate la iveală însușirile morale ale omului sovietic, soldații sovietici arătîndu-le toată înțelegerea pentru dezastrul în care au fost împinși fără voia lor.

În literatura sovietică au apărut numeroase romane și povestiri de război scrise de foști combatanți pe front și care au trecut cu unitățile lor prin România, în perioada eroică a urmăririi hoardelor fasciste.

Piotr Tarasovici, eroul romanului **Soldații** de Alekseev, personifică tipul ostașului sovietic care pășește pe pămîntul romînesc, animat de prietenia față de poporul nostru, pe care-l ajută să se elibereze.

FULGA, LAURENȚIU : Eroica, Buc., Editura tineretului, 1956, 752 p.

Acțiunea primei cărți a trilogiei lui Laurențiu Fulga se petrece în cotul Donului, în zilele ofensivei sovietice, unde ostașii romîni, împinși într-un război nedrept, sînt secerăți de gloanțe, de ger și de foame. În aceste momente tragice, adevărul asupra războiului din răsărit apare oamenilor în

GHILIA, IVAN AL : Frații Huțulea. Povestiri. Buc. ESPLA, 1956, 164 p.

Acțiunea povestirii cu același nume a lui Al. Ivan Ghilia începe în perioada războiului. Rănit, Mihai Huțulea se înapoiază acasă, în sat, la Ruxandra lui. Celălalt frate al său, Ion Huțulea, ajunge pînă la Stalingrad, unde este făcut prizonier. Internat într-un lagăr, își dă seama că drumul poporului romîn nu poate fi decît împotriva jugului fascist și al exploatării celor care, la adăpostul dictaturii fasciste, au

împins omenirea la dezastru. Așa se face că Ion Huțulea, ca mulți de seama lui, ia din nou arma în mână și luptă împotriva hitleriștilor pînă în munții Tatra.

Trecerea lui Ion Huțulea prin lagăr, contactul cu ostașii sovietici, alături de care a luptat pe frontul antihitlerist și care l-au ajutat să se desmeticească, joacă un rol hotărîtor în evoluția acestui om simplu și cinstit. Intors acasă, el va deveni instructor de partid și va ajunge la un grav conflict de conștiință din cauza comportării necorecte a fratelui său.

MIHALE, AUREL: *Batalionul doi.* Scenariu literar. Desene de Roni Noel. (Buc.), ESPLA, 1957, 160 p., cu ilustr.

Scenariul povestește o acțiune eroică a unui detașament român, trimis să cucerască și să mențină un cap de pod pe Malul Mureșului. Colaborarea cu ostașii sovietici oferă scriitorului prilejul de a sugrași caldă prietenie care unește pe soldații celor două armate, deslănțuți împotriva aceluiași dușman de moarte și înfrățiți prin victorie.

MIHALE, AUREL: *Nopti înfrigurate.* Povestiri din război. Ediția 2-a. Buc., Editura tineretului, 1959, 512, p.

Volumul de nuvele *Nopti înfrigurate* evocă perioada dinainte și imediat după 23 August 1944.

Paginile cărții ne înfățișează frontul și spatele frontului, unde aflăm soldații sătui de luptă și țărani istoviți de mizeria războiului. Toți simt că se schimbă ceva și că după anii întunecați de singurare într-un război al bogaților, încep acum zilele de luptă pentru făurirea unei vieți mai bune, celor săraci. Povestea eroilor din diferitele nuvele (*Povestirea unui rezervist, Povestirea unui ucenic, Povestirea unui ofițer, Povestirea unei iscoade*) încheagă tabloul unei epoci istorice, hotărîtoare pentru drumul poporului nostru.

PANĂ, ION GH.: *260 de zile în linia întâia.* Insemnări de pe frontul anti-

hitlerist. (Prefață de Aurel Martin). Buc., Editura militară. 1958, 140 p.

Cartea cuprinde amintirile unui fost comandant de companie și apoi de batalion, care a făcut războiul antihitlerist în prima linie — din noaptea de 23 August 1944 pînă în ziua victoriei. Din jurnalul de război al acestui rezervist, se desprinde ideea care a stat în centrul acțiunilor comune ale celor două oștiri înfrățite: spiritul de jertfă al soldatului sovietic, curajul și încrederea lui în victoria finală, care s-au resfrînt și asupra trupelor noastre, ridicîndu-le moralul și capacitatea de luptă.

SADOVEANU, MIHAIL: *Mitrea Cocor.* Buc., ESPLA, 1955, 232 p. (Biblioteca pentru toți).

Mitrea Cocor este unul dintre primele personaje create în literatura noastră și ale cărui fapte patriotice reflectă roadele prieteniei cu poporul sovietic. Această prietenie nu s-a călit numai în focul bătăliilor de după 23 August 1944, ci așa cum s-a întîmplat în cazul lui Mitrea Cocor, ea s-a manifestat cu mult înainte în spatele frontului. Înțorcerea din prizonierat a lui Mitrea Cocor, conștient de îndatoririle sale și pregătit să ducă lupta împotriva împalatorilor poporului, este fără îndoială rezultatul prieteniei încheiate în lagăr cu oamenii sovietici, — simbol viu și nepieritor al prieteniei întregului popor sovietic față de poporul român, pe care l-a ajutat să-și găsească drumul spre adevărata libertate și independență națională.

TĂUTU, NICOLAE: *Cînd au zburat corii.* (Carnet de front). Buc. Editura tineretului, 1958, 168 p., cu portr.

Participînd la luptele împotriva hitleriștilor, poetul evocă faptele eroice de arme săvîrșite de ostașii sovietici și romîni.

TULBURE, VICTOR: *Versuri alese.* Buc. ESPLA., 1958, 288 p. cu portr.

Volumul cuprinde poezii închinatc ostașilor sovietici și romîni, înfrățiți în lupta

comună pentru înfrângerea hitlerismului. Dintre acestea amintim **Vișinul lui Vania** care cîntă eroismul unui soldat sovietic care a luptat pentru eliberarea patriei noastre și în amintirea căruia locuitorii unui sat au sădit „Vișinul lui Vania“.

UBA, TRAIAN: *Pină dincolo de pădurea vieneză.* Buc., Editura tineretului, 1958, 312 p.

Așa cum arată și titlul, cartea este un jurnal de război de-a lungul celor 2000 kilometri străbătuți de soldații români alături de trupele sovietice. Drumul începe de la București, trece prin Valea Prahovei, peste munți, peste Mureș și Tîrnave, peste Criș și Tisa, apoi taie Dunărea la Budapesta și Viena, pînă în munții Tatra, la poalele zidurilor vechiului oraș Praga. De-a lungul acestui traseu, autorul înfățișează oameni și întâmplări de arme, care oglin-

desc noul spirit din armata noastră populară, disciplina liber consimțită, după exemplul armatei sovietice.

ZINCA, HARALAMB: *Jurnal de front.* Ediția 2-a. Buc., ESPLA, 1959, 152 p.

Ultimul atac este jurnalul de front al unui român, Nicolae Constantinescu, care luptă în armata sovietică. El ia parte la multe bătălii importante, seria acestora încheindu-se în Prusia. Pentru tema noastră este interesant ecoul pe care actul de la 23 August îl produce în sufletul lui Nicolae Constantinescu și al tovarășilor săi de luptă; ei primesc cu bucurie vestea că poporul român s-a rupt din odioasa alianță cu fasciștii, întorcînd armele împotriva lor, luptînd alături de sovietici cu sentimentul regăsirii unor vechi prieteni.

PRIN DOBROGEA COLECTIVIZATĂ

Călătorie în trecut și azi

Dintre toate regiunile țării noastre, Dobrogea a suferit cel mai cumplit de pe urma exploatării burghezo-moșierești și a oferit exemplul cel mai caracteristic de mizerie și înapoiere. În expunerea făcută la consfătuirea pe țară a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii, care a avut loc la Constanța în ziua de 3 aprilie 1958, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a amintit că Dobrogea a fost

„...una dintre cele mai înapoiate părți ale țării. Cele câteva orașele — în afară de orașul Constanța — nu se deosebeau prea mult de niște sate mai mărișoare; satele se zbăteau în sărăcie și întuneric, populația trăind o viață grea, plină de lipsuri“.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a înfățișat cu acest prilej și tabloul înapoierii industriale a acestei regiuni care număra „...abia 42 de întreprinderi cu o forță

motrică totală de numai 7157 C.P. și un număr de 1900 muncitori“. Cît privește situația în agricultură, cifrele citate de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, amintesc tragedia sguduitoare a populației din satele dobrogene unde „Din cauza slabei utilități a agriculturii cu unelte și mașini, precum și a numărului redus de animale de muncă pe care le aveau țaranii, pămîntul era lucrat slab, necorespunzător, iar recoltele de cereale obținute nu depășeau în anii cei mai buni în medie 850 kg. grîu și 600 kg. porumb la hectar. Din lipsa atelajelor de lucru, țaranii erau nevoiți să lase în fiecare an suprafețe întinse de pămînt nelucrate, sub formă de pîrloagă, pe care creșteau buruieni și scabei“. Și mai departe... „țărănimea săracă împinsă iarna de foame, își vindea moșierilor sau chiaburilor forța de lucru pe tot anul, pentru cîteva banițe de porumb sau de grîu“.

Astăzi, pe meleagurile dobrogene înfloreste o viață frumoasă. În orașe se ridică o industrie nouă, care „exercită o puternică influență asupra întregii dezvoltări economice și culturale a regiunii, contribuind la întărirea rolului conducător al clasei muncitoare în alianța muncitorească-țărănească“. Constanța este prima regiune din țară în care țărănimea muncitoare a trecut în întregime pe drumul gospodăriei agricole colective, fiind un exemplu pentru întreaga noastră țărănime. Călătorul, care a cunoscut Dobrogea veche, nu ar mai cunoaște azi „Dobrogea bătută de vînturi calde, cu pajiști uscate“ cum o numește tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, referindu-se la trecut.

Cu ani în urmă, un savant elvețian venit în țara noastră să facă studii de antropologie, a scris despre Dobrogea că un voiaj în această provincie este o întreprindere aventuroasă.

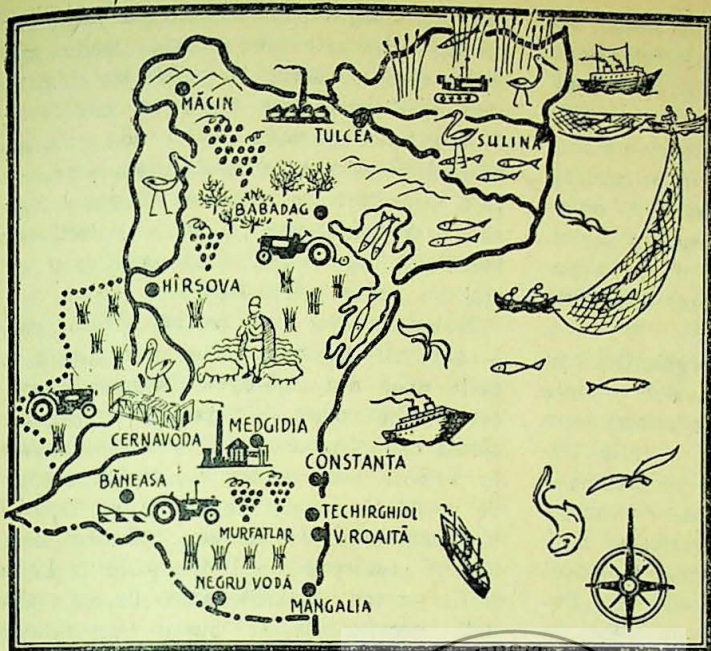
„Lipsa apei de băut și de spălat și paraziții din toate așternuturile, descurajează pe orice cercetător științific. Drumurile pline de praf acoperă corpul călătorului cu un strat de noroi de eare fi este foarte greu

să se debaraseze. Procurarea hranei este foarte grea, iar pentru transportul pe aceste drumuri trebuie să ai rinichi sănătoși, intestine bine prinse și un creier care să nu se hiține în craniu“. (Prof. Eugène Pittard în volumul *La Roumanie*, p. 212—213.)

Dar pentru a întreprinde o călătorie în Dobrogea de odinioară și pentru a o cunoaște așa cum se înfățișa pînă în anii puterii populare, putem recurge foarte bine la punctele de reper pe care le găsim în propria noastră literatură. „Dobrogea e ca o țară necunoscută și depărtată, spre care nimenea nu rîvnește“ — scrie marele Sadoveanu. („Despre Dobrogea“ din *Povești Dobrogene în Opere* vol. 6) Scriitorul a străbătut provincia în lung și în lat, a cercetat satele năpădite de mizerie, a poposit în așezările primitive ale pescarilor din Delta, a stat de vorbă cu țaranii coloniști, răzbiți de suferință și din toate acestea el a întregit un tablou impresionant al unei regiuni oropsite în care bărbații se isfoveau într-o muncă fără spor și femeile „păreau mai degrabă niște arătări fără sex, ofilite, triste, zdrobite de oboseală cu miinile și picioarele diforme, cu ochii fără lumină.“ (În satul Sarichioi). În acest ținut al mizeriei, a întilnit Sadoveanu coloniști nefericiți, ruși dela casele lor și lăsați să moară de foame pe pămînturile pustii cu care erau împroprietăriți și pe care pînă la urmă trebuiau să le vîndă și să-și ia lumea în cap. (Un veteran din *Privești dobrogene în Opere* vol. 6)

Prozatorul N. Dunăreanu, care a fost profesor în Dobrogea, a descris orașele și satele dobrogene, înfățișînd odață cu acestea și viața necăjită a oamenilor simpli, țărani săraci, meseriași, muncitori din porturi care trăiau de azi pe mîine, înșelîndu-și foamea cu o amară bucată de piine (Din împărăția stufului, Tilharul, Mutul în vol. Nuvele și schițe).

Cînd nu este vorba de mizerie și neagra ignoranță a țărănimii sărace sau de viața trudnică a pescarilor exploatați sălbatec

Harta
avântul Dobrogei, înfățișând
nii în l economic al regiun-
moanii regimului de-
rat-popular.

de cherhanagii nesățioși, Dobrogea de altă dată este înfățișată în literatura sub aspectul contradicțiilor pe care le generează formele de dezvoltare a capitalismului. Cel mai bine a redat această fază, scriitorul Jean Bart, în romanul său *Europolis* a cărui acțiune se petrece la Sulina. Sosit din America a unui pretins milionar, este un pretext pentru scriitor de a face o ascutită critică a moravurilor burgheze din acest port, în care pe vremuri se încuibase cel mai deșănțat cosmopolitism.

Despre șarlatania colonizării țăranilor săraci în Dobrogea, vorbește și Jean Bart în nuvela sa *Datorii uitate*, și-n care izbuște să sugereze asprimea exploatării maselor țărănești, lăcomia burghezo-capitalistă, birocratismul, — una din plăgile ce a ros această regiune. Racilele administrative ale Dobrogei din vremea aceea sînt prezentate mult mai pregnant în schița *La Conferință*, după cum viața grea și sărăcăcioasă a pescarilor apare în bucata *Rătăcit*, iar icoane din munca istovitoare a hamalilor din porturile dobrogene sînt redată în *Moartea pilotului (Datorii uitate)*.

Mai recent scriitorul Corneliu I. sur-prins aspecte ale moravurilor societății burgheze din Dobrogea, în romanul său *Ochii' dracului*, care se desfășoară la Medgidia. E un roman al negustorimii hrăpănoasă care își dezvăluie aviditatea de câștig pe seama oamenilor săraci, pe care-i exploatează prin cămătărie — împingindu-i la acle de disperare.

După cum se vede itinerariul literar al Dobrogei de altă dată, se întinde pe mai toată regiunea și cuprinde toate formele de viață, sub cele mai variate aspecte negative. Căci Dobrogea, așa cum spune Sadoveanu a fost „o țară tristă“ pustie și bîntuită de toate furtunile mizeriei. Poveștile dobrogene poartă pînă în zilele noastre ecoul tristeților de odinioară, ai suferințelor unui popor muncitor și harnic căruia exploatarea grea a stăpînitorilor i-a făcut viața de netrăit. Cine călătorește în Dobrogea va trebui să asculte și frumoasele legende făurite de mintea ageră a oamenilor din popor și în care va recunoaște truda fără istov a celor ce muceau pămîntul și înfrigurata lor sete de

Parte din aceste le-
dreptate și adevăr. În volumele **Nopti**
gunde se află într-un **Leu și Povești dună-**
dobrogene de **Corneliu**
an.

rene de **Al. Șahighi** nu mai seamănă însă
Dobrogea de astăzi în întoarcem pe aceleași
cu cea de ieri. Să ne dă-le-au străbătut odini-
meleaguri pe care nu și să urmărim schim-
oară scriitorii noștri. După cucerirea pu-
bărilor care s-au produs în muncitoare, în alianță
terii de către clasa noastră.

cu **țărănim**ea muncitorească **Gheorghiu-Dej**, în
Tovarășul **Gheorghiu-Dej**, a dat o serie
expunerea dela **Corcești** transformări, din
de date despre aceste contrast se află **Do-**
care se vede în noastre față de Dobrogea
brogea din zilele noastre în urmă au cunoscut-o
pe care cu ani **Bart**, **Dunăreanu** și alții.
Sadoveanu, **Jean**ilor — spunea tovarășul

„Viața oamer — și fața satelor din **Do-**
Gheorghiu-Dej s-a transformată pe zi ce trece. În
brogea se trăiesc 1938 un singur sat din întreaga
timp ce în țara electricitate, astăzi sunt elec-
tricitate având în număr de 54 de sate, iar re-
țeaua de electricitate este în plină extin-
dere. Peste 6500 familii de colectivști și-au
construit case noi; aproape 7000 și-au cum-
prut aparate de radio. Au dispărut mala-
ria, tifosul exantematic, pelagra, care biru-
tuiau regiunea. Analfabetismul este în linii
mari lichidat; față de numai 30 de că-
mine culturale, cu 17 biblioteci în 1938,
în regiune ființează astăzi 365 cămine cul-
turale și 311 biblioteci, cu un număr de
aproape jumătate milion de volume, iar la
sate, unde înainte nu exista nici o sin-
gură bibliotecă, există astăzi 55 de biblio-
teci sătești și 127 colțuri roșii în gospodă-
riile colective, cu peste 265.000 volume“.

Literatura realistă a zilelor noastre a
găsit în viața nouă din Dobrogea cele
mai frumoase teme de inspirație, în cen-
trul cărora stă munca eroică a omului nou,
constructor al socialismului.

Petru Dumitriu în romanul **Pasărea fur-**
tunii a înfățișat printre cei dintii schim-
barea care s-a produs în viața pescarilor
din **Deltă**. Regimul de democrație populară
a pus capăt exploatării pe care o exerci-

tau **cherhanagii** **chiaburi**, oferind pescarilor
condiții civilizate de muncă, unelte mo-
derne care le asigură o producție ridicată,
fără să-și mai riște viața ca altă dată.
Figura tipică a muncitorului nou este re-
prezentată prin comunistul **Adam Jora**, ale
cărui trăsături de caracter și mentalitate
aduc un spirit nou în viața colectivelor
pescărești, aflate altă dată la nivelul cel
mai de jos al vieții sociale.

Traian Coșovei este un alt scriitor care
a zăgrăvit în câteva din scrierile sale,
viața nouă din Dobrogea. **Farmecul gene-**
zei este un volum de reportaje în paginile
căruiua cîntă frumusețea acestei regiuni puse
în valoare prin munca oamenilor conduși
de partid. Aspectele din cartea lui **Coșovei**
sînt multilaterale: cu ea străbatem noile
așezări pescărești din **Deltă**, pădurile **Letea**
și **Caraorman**, stufăriile nesfîrșite, sate altă
dată necunoscute și peste tot întîlnim
munca dădătoare a transformărilor socia-
liste care, șterg pas cu pas urmele tre-
cutului.

Același scriitor ne dă în **Dobrogea de**
aur o nouă succesiune de tablouri din
viața actuală a regiunii. Din lectura a-
cestor reportaje se vede grija statului pen-
tru a crea mijloace moderne de valorifi-
care a unor bogății care pînă nu de mult
se iroseau fără de folos, construcțiile noi
care se ridică neconținut pentru îndestula-
rea nevoilor populației, cum este de pildă
termocentrala dela **Ovidiu**, — operă reali-
zată în întregime de tineret, — exploata-
rea industrială a stufului, etc. (vezi repor-
tajele: **Dislocare**, **Trezire la viață**, **Ceta-**
tea furtunilor—Dobrogea).

În urma noilor înfăptuiri s-au născut
și reportajele lui **F. Bruneu-Fox** în volumul
Hirca piratului. Reporterul a cunoscut **Su-**
lina lui **Jean Bart**, dar orașul **dunărean**
este astăzi la o mare distanță de cel
vechi, datorită realizărilor care s-au în-
făptuit în ultimul timp. Trecînd prin **Isa-**
ccea — **paradisul albinelor** — scriitorul
întîlnește deasemenea formele vieții noi.
Oamenii și-au schimbat mentalitatea, mo-
ravurile înapoiate încep să dispară, munca
despre care se vorbea înainte ca de un

blestem, este astăzi izvorul unor bucurii nemaîntîlnite prin părțile acestea.

Să facem un scurt popas la Tulcea, care în vechea literatură (N. Dunăreanu, Jean Bart) era o oarecare localitate dunăreană, situată parcă la capătul lumii, unde oamenii munceau din greu și duceau o existență cenușie, fără perspective. Astăzi Tulcea a devenit un port pescăresc și un centru industrial în plină dezvoltare. În Paralela 45°, Pop Simion oglindește transformările survenite în ultimii ani în această localitate înfloritoare. Povestirile „Daria” și „Trandafir însingerat” zugrăvesc atît noul potențial industrial al Tulcei, cît și atitudinea nouă a oamenilor față de munca lor. La fel de semnificative sînt povestirile din viața de azi a pescarilor (Dănilă și scrumbiile, Ostrovul, „Trădătorul”, Un om trist) în mijlocul cărora ciocnirea între nou și vechi îmbracă forme variate de luptă.

În cartea lui Eugen Barbu **Pe un picior de plai...** se află un reportaj intitulat **La moartea frunzei și pe care scriitorul închină realizărilor din Dobrogea nouă. Călător de la Brăila la Tulcea, trecînd pe la Babadag și Jurilovca, ochiul lui atent notează pitorescul neîntrecut al acestui traseu, care altădată nu putea fi observat din cauză că era umbrît de mizeria și suferința oamenilor.**

Dar mîndria Dobrogei de astăzi este ritmul viu al colectivizării care a cuprins totalitatea populației rurale și, așa cum spune tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în expunerea amintită „spulberă cu desăvîrșire teoria lansată de ideologii capitaliștilor și moșierilor, care pretindeau că țărănimea ar fi incapabilă să meargă cu hotărîre pe calea unor profunde transformări sociale, că ea ar fi refractară socialismului”... (p. 21).

Firește că începuturile colectivizării au fost grele. O imagine convingătoare a acestui început de viață nouă în Dobrogea ni-l înfățișează scriitoarea Maria Vlad în cartea **Casa apelor**. Romanul are ca temă înființarea gospodăriei agricole colective în satul dobrogean Mirăslău. Aici se vede cît

de necruțătoare a fost lupta pentru destrămarea vechilor orînduiri, a prejudecăților și practicilor învechite, a mentalității individuale și tradițiilor conservatoare care înălțau o populație ținută în cea mai neagră neștiință, dar care pînă la urmă își găsește adevăratul făgaș de viață.

Probleme asemănătoare, la o scară mai redusă, sînt dezbătute și în cartea lui Dionisie Șincan **Ceairul lui Ali**, unde în cîteva schițe sînt surprinse cîteva figuri de colectivști care au șovăit înainte de a intra în colectivă, dar care după aceea devin elemente fruntașe, răscumpărîndu-și șovăiala prin muncă entuziastă.

Cîntece de drumeție de Al. Ivan Ghilia ne duc în raionul Negru Vodă — primul raion colectivizat din țară — și împreună cu autorul poposim în satele Ostrov și Cumpăna unde totul respiră viața nouă a colectivștilor. Această luare de contact ne înfățișează belșugul care începe să abunde, acolo unde odinioară trona sărăcia și neputința.

Dar cine vrea să cunoască mai în profunzime viața nouă a satelor dobrogene trebuie să se ducă în inima acestor sate, nu cu graba călătorului constrîns să vadă totul repede și sumar, ci cu mintea așezată mai îndelung asupra așezărilor și oamenilor. Este ceea ce vom face împreună cu Valeriu Buduru, prin cartea sa **Insemnări dintr-un raion colectivizat**. Autorul a cercetat satele raionului Negru-Vodă, din regiunea Constanța, care se mîndresc cu gospodării fruntașe, care își socotesc veniturile în milioane de lei. El a cules date și impresii despre realizările acestor gospodării și belșugul de care se bucură colectivștii în casele lor, al căror merit stă nu numai în faptul că au intrat în gospodării colective printre cei dintîi, dar că au știut să rezolve operativ diferite probleme organizatorice, caracteristice perioadei ce a urmat după colectivizare.

Dar ceea ce este remarcabil în această călătorie prin satele colectivizate este omul, care stă la baza tuturor înoirilor. Un om cu totul diferit de umilitul vremurilor trecute. E omul nou, crescut cu grijă

de partid. E colectivă stul care nu mai știe ce este spinarea înțebită și care muncește cu pasiune, cinste și încredere, conștient că tot ceea ce face, face pentru el și pentru patria pe care vrea să o vadă mai frumoasă, mai puternică, mai bogată.

Una din gospodăriile fruntașe ale raionului Negru Vodă este „Jiul” din satul Straja, care în răstimpul celor 7 ani de la înființare a obținut realizări importante. Despre metodele de organizare a producției, în această gospodărie, despre progresele rapide pe care le-a înfăptuit și despre posibilitățile pe care acești colectivști le au pentru viitor, aflăm din cartea scrisă de I. Stan și C. Preoteasa **Gospodăria agricolă colectivă „Jiul”**, apărută în anul acesta în Editura agro-silvică de stat. Fiind scrisă de doi specialiști și având un caracter oarecum tehnic, lucrarea reprezintă pentru oricine un ghid valoros în cunoașterea problemelor colectivizării din Dobrogea și în același timp cea mai impresionantă pledoarie asupra superiorității indiscutabile a agriculturii socialiste.

Ceea ce trebuie reținut în deosebi în aceste călătorii pe meleagurile dobrogeene unde s-au instaurat forme socialiste de producție agricolă, este modul în care satele colectivizate își schimbă fața. Agronomul N. Barbu ne prezintă aspecte din comuna Palazu Mare, unde funcționează gospodăria agricolă colectivă „Olga Bancic” una din cele mai bune din țara noastră (**Gospodăria agricolă colectivă „Olga Bancic”**). De data aceasta nu avem de-a face cu impresii de călător ci este însăși gazda care ne primește și ne conduce prin gospodărie, autorul lucrării fiind chiar agronomul colectivei. Rezultatele obținute în 5 ani, spune el cu modestie, „sînt bune, fără a fi extraordinare”. Dar adaugă: „față de condițiile economice mizere în care se trăia în Dobrogea nu de mult, și față de vitregia naturii pe aceste meleaguri, aceste rezultate pot fi considerate foarte bune. La G.A.C. din Palazu Mare nu s-au obținut recorduri și nu putea fi vorba încă de așa ceva. Într-un viitor apropiat credem însă că da.”

Totuși satul acesta care se află numai la 9 km. de Constanța și care a cunoscut în trecut vitregia vechii orînduirii, este de pe acum de nerecunoscut. Satul sărac de altă dată cu case mici acoperite cu stuf, cu locuitori puțini, ademeniți încoace spre a fi colonizați, dar în realitate pentru a asigura marilor moșieri mîna de lucru ieftină, este astăzi o comună arătoasă, cu case noi semețe, cu garduri văruite și străzi pietruite, cu lumină electrică și radiofonație. Călătorul va constata că acolo unde coloniștii pribegi își secătuiu altă dată puterile pentru mari latifundiați hrăpăreți, conviețuiesc astăzi laolaltă, într-o perfectă armonie, turci, tătari, țigani, romîni macedoneni, romîni veniți din Oltenia și citeva familii de mocani transilvăneni, care din foști salahori, ruși de pămînt din cauză că nu știau sau erau împiedicați să muncească, au devenit meșteri ai unor ogoare roditoare. Climatul este tot aspru și secerșos. La Palazu Mare, bat aceleași vînturi și pămîntul e același, dar viața oamenilor și a satului nu mai este aceeași, iar trecutul pare „un vis urît”.

Iată-ne ajunși la capătul călătoriei pe care am întreprins-o în Dobrogea de ieri și de azi. Și nu putem încheia mai bine acest tînerar dobrogean decît revenind la expunerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej din 3 aprilie 1958 în fața țaranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii, care arătînd că ridicarea agriculturii este cauza întregului popor muncitor a spus: „Făurirea unei agriculturi înaintate, a unui belșug de produse agricole și a unui înalt nivel de trai pentru oamenii muncii dela orașe și sate este posibilă numai pe calea transformării socialiste a agriculturii.”

Viața nouă din Dobrogea colectivizată o dovedește cu prisosință.

VIAȚA MINERILOR

în trecut și astăzi

Expunere bibliografică

(cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la eroica grevă a minerilor de la Lupeni)

La 12 august crt., întregul nostru popor muncitor sărbătorește „Ziua minerului“, prilej de manifestare a dragostei și stimei de care se bucură în regimul democrat popular cei care prin muncă entuziastă și eroică asigură zi de zi „pîinea industriei“, cărbunele și minereul necesar înfloririi economiei naționale.

În cei 15 ani care s-au scurs de la eliberarea patriei noastre, viața a început să se schimbe în Valea Jiului, ca și în celelalte regiuni miniere. Așa cum arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în *Expunere la Consfătuirea pe țară a muncitorilor mineri din industria carboniferă* „... ele au încetat de mult să fie văi ale plingerii, ale suferinței, ale mizeriei și foametei, — sintem pe drumul transformării lor în văi ale bucuriei“.

Măreția realizărilor obținute în acești ani apare cu deosebită claritate cînd ne amintim de viața chinuită și de mizeria muncitorilor mineri în vremea cînd la putere se aflau burghezia și moșierimea. Cărțile ne ajută să facem o incursiune atît în acest trecut întunecat, apăsător pentru totdeauna, cît și pentru a face cunoștință cu vremurile noi pe care le trăim astăzi.

Aducînd în fața cititorului împliniri de acum o sută și mai bine de ani, romanul lui N. Deleanu *Nedecia din Poiana Mîreșii* reconstituie istoria începuturilor muncitorești din valea Jiului. Bogata regiune carboniferă a țării noastre ne este înfățișată în anii premergători lui 1848, cu schimbările transformări pe care le-a provocat apariția relațiilor de producție capitaliste într-o regiune unde veacuri de-a rîndul au existat relații de producție feudale și elemente ale străvechii obști țărănești. Urmărind destinul eroilor din primul volum, cel de al doilea volum din trilogia *Minerii din valea Jiului* surprinde momentul cînd aceștia pornesc, la început poate nehotărîți și nelămurii, pe calea luptei împotriva exploatării. Suntem martorii primelor greve spontane, ale celor dintîi înjghebări de asociații proletare, al procesului de înfrățire dintre naționalități.

★

Despre exploatarea cruntă a muncitorilor mineri de către capitaliștii romîni și străini, proprietarii din acea vreme ai minelor, a scris pagini cutremurătoare Geo Bogza. „Ei mi-au apărut — mărturisește scriitorul în reportajul *Către mineri* scris mult mai tîrziu, în 1955, — ca oamenii cei mai chinuți, a căror viață amară și mereu primejduită rezuma în forme patetice, sfîșietoare chiar tragedia celor exploa-meru tați“. Rodul călătoriei întreprinsă de scriitor în 1935, în țara moșilor, reportajele reunite sub titlul *Munții de aur*, din ciclul *Țara de piatră* revie cititorului figura minerului cu un salariu de foame, care nu ajungea nici să-i astîmpere nevoile minime atît ale lui cît și ale familiei, nevoit să lucreze pînă la istovire, cu unelte primitive și în condiții deosebit de grele pentru îmbogățirea exploataților capitaliști. Este

imposibil să uiți descrierea făcută de scriitor asupra condițiile de lucru din minele de aur de la Roșia Montana. „Nimeni nu știe nimic din ceea ce se petrece la Roșia Montana, în „minele particulare“. Lumea poate crede că sînt într-adevăr mine. Sînt în realitate funduri de infern, din care oamenii storc aur, stropind fiecare grăunte cu kilograme de sînge și sudoare. Omul cu sacul în spinare urcă din fundul pămîntului spre lumina zilei, urcă neîncetat. Strivit sub greutate, se strecoară prin galerii strîmbe, mușcă pămîntul, înaintează metru cu metru. Sînt urcușuri la care are nevoie să se ajute cu mîinile. Atunci agață felinarul de cîte un colț de stîncă și împinge sacul cu capul sau îl tirăște cu dinții. E un lucru să înebunești, să-ți sară capul în țandări. Cînd ajunge afară e tot una de noroi, de apă și de sudoare și fiecare bucată de mușchi îi tremură, se zbate agonic.“

★

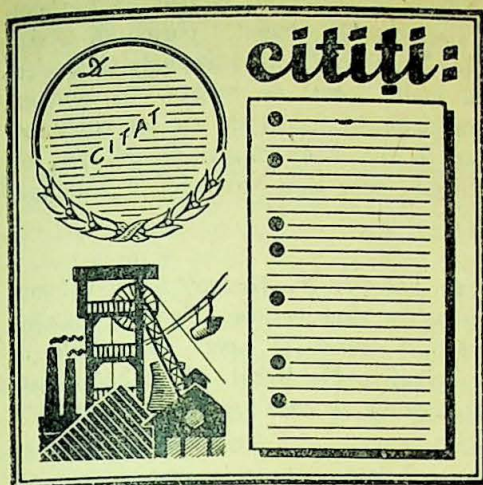
Despre viața de altădată a minerilor din țara moșilor este grăitoare și povestea vieții bătrînului miner Pavel Butici, relatată de V. Căbulea în volumul **Culegătorii de aur**. Amintirile bătrînului miner evocă anii crînceni de exploatare cînd a fi miner însemna a fi înjosit, a răbda foamea, a fi nesigur pe ziua de mîine ca și de viața ta însăși. Căci în goană după profituri cit mai mari, capitaliștii nu asigurau în mine nici cele mai elementare mijloace de protecție a muncii și de securitate, pentru apărarea vieții minerilor. Nu este de mirare că din această cauză exploziile și avariile care se soldau cu pierderea a nenumărate vieți omenești, se țineau lanț.

Iată numai cîteva din aceste accidente, amintite de Eugen Barbu în scurtul său reportaj consacrat Văii Jiului din **ciclul Metalul și cărbunele** cuprins în lucrarea **Pe un picior de plai**: 19 septembrie 1917, explozie la mina Ștefan: 59 morți; 30 aprilie 1921, explozie la mina Hranca: 52 morți; 24 oct. 1922, explozie la mina Elena: 7 morți. Asupra condițiilor neomenoase de muncă ale minerilor în trecut se oprește și Horia Liman în volumul său de reportaje **Hoiarul soarelui**, dedicat regiunii Baia Mare. Din rîndul acestor reportaje se desprinde **Satul fără bărbați**, care descrie viața minerilor din valea Borcutului. În „fosta împărăție“ a lui Alecsiu Pokol — cum era denumită altă dată de către localnici această vale — lipsa oricărei griji făcea ca bolile să provoace adevărate ravagii în rîndul muncitorilor mineri.

★

Dar împotriva acestei stări de lucru, muncitorii mineri — conduși de partid — au desfășurat o luptă permanentă pentru a-și impune revendicările lor cu caracter economic și politic. Amintind pe scurt despre starea de mizerie în care se zbăteau minerii din Valea Jiului, lucrarea lui H. Rohan **A fost o vale a tristeții...** readuce momentele eroice greve a minerilor de la Lupeni și de la care se împlinesc 30 de ani în luna aceasta (5 august 1927). Deși acțiunea lor a fost înecată în sînge, iar închisorile au fost umplute cu zeci de mineri revoluționari, spiritul revoluționar al minerilor n-a putut fi înăbușit. Chemarea comuniștilor din România pătrundea în rîndul minerilor și le arăta drumul de luptă. În frunte cu comuniștii, minerii patrioți au organizat — în perioada criminalului război anti-sovietic — acțiuni de sabotaj pentru a lovi în mașina de război hitleristo-antonesciană. Romanul lui Dragoș Vicol **Valea fierului** descrie asemenea acțiuni întreprinse la minele cu același nume, aflate undeva în munții Dornei.

Nesățioșii patroni ai minei, cooperînd mină în mină cu comandantul trupelor hitleriste de ocupație, căutau să împingă la maximum exploatarea minei spre a furniza mașinii de război hitleriste cît mai mult mangan. Dar producția minei în loc

Model de panou

să crească, scădea din ce în ce mai mult. Această scădere nu era de loc întâmplătoare. Este rezultatul hotărârii muncitorilor din mină, care urmînd cuvîntul și îndemnul partidului, erau ferm decizi să nu permită inamicului să-și întărească puterile de luptă cu manganul extras de mîinile lor.

★

23 August 1944 a adus un nou suflu și în viața muncitorilor mineri. În acel moment, în Valea Jiului, ca și în alte regiuni miniere mijeau zorile unei vieți noi, deși umbrele trecutului mai dănuiau încă. Acest lucru este redat în reportajele scrise în 1945 de Geo Bogza, **Oameni și cărbuni în Valea Jiului**. Este momentul cînd bătălia

pe care o purtasera atîtea generații, adusese minerilor o primă mare biruință. În fața lor se deschidea drumul eliberării de sub orice exploatare. Era un moment de răscruce, hotărîtor și plin de o imensă speranță, cum nu mai fusese altul în viața întunecată a minerilor. „În 1945, așa cum arăta scriitorul însuși — în Valea Jiului vedem cum temelile robiei, veche de mii de ani, încep să se clatine și să se surpe“.

Ultimele luni ale anului 1947 în rîndurile minerilor de la exploatările din Izvorul roșu, aparținînd societății capitaliste franco-romîne „Minaur“, formează cadrul acțiunii romanului Izvorul roșu de Nicolae Jianu. Conduși de bătrînul miner Ion Nichifor, minerii de aci își revendică drepturile lor. Dar acum muncitorii înțeleg că ei sînt cei care poruncesc, că pot determina direcțiunea să îndeplinească prevederile contractului colectiv, că ei nu roagă, ci cer. Semnificația romanului lui N. Jianu, constă în saltul calitativ care se înfăptuiește la capătul celor citeva luni, cînd minerii încep să înțelegă că ei sînt de fapt stăpînii minelor, înțelegînd necesitatea actului revoluționar care va avea loc abia peste jumătate de an: trecerea principalelor mijloace de producție în mîna poporului.

★

Instaurarea regimului democrat popular a adus după sine transformări profunde în viața minerilor.

Datorită grijii permanente a partidului și guvernului, condițiile de muncă și de trai ale minerilor s-au schimbat complet.

Urmașii celor care au luptat și au murit pentru biruința zilei de astăzi, se bucură de un trai fericit, lipsit de grija zilei de mîine. Scriitorii, care au colindat țara și s-au oprit în regiunile miniere, zugrăvesc în cărțile lor preocuparea permanentă a regimului democrat popular, pentru ca la fiecare exploatare minieră munca să devină mai ușoară, mai productivă, pentru ca traiul minerilor să se îmbunătățească zi de zi.

Îată de pildă Anina, descrisă de Pop Simion în reportajul **Orașul de Cărbune** din ciclul **Zona de piatră**, cuprins în volumul **Paralela 45°**. Ochiul reporterului a surprins marile transformări petrecute aci în câțiva ani: modernizarea abatajelor, electrificarea subteranelor, mecanizarea a tot mai multe locuri de muncă. În comună, în locul vechilor cocioabe, au apărut blocuri muncitorești înzestrate cu tot confortul. S-a construit o școală medie mixtă, funcționează o școală de mineri de doi ani, un spital modern, un club și o seamă de instituții care dau comunei o vitalitate citadină.

*

Despre transformările din Valea Jiului ne vorbește V. Nicorovici în volumul **Meridianul de foc**. Din reportajele scriitorului vedem cum vechea „Vale a tristeții“ își schimbă încontinuu înfățișarea. Minele au fost înzestrate acum cu utilaje de înaltă productivitate, care au înlocuit uneltele primitive din trecut. Nu există localitate din Valea Jiului unde să nu se fi ridicat locuințe și construcții social-culturale.

*

Despre Valea Jiului de astăzi vorbește și Geo Bogza în **Tablou geografic**. Aci nu se mai văd mineri flămânzi, în zdrențe, trăind în cocioabe ca altă dată. Oamenii pășesc acum mândri în uniformele lor curate, către noile locuințe, clădite anume pentru ei, în anii puterii populare.

*

Dovedindu-se ca întotdeauna un sprijin de nădejde al Partidului, detașament de frunte al luptei pentru construirea socialismului, minerii răspund chemării de a da patriei cât mai mult cărbune și minereu, necesar tuturor ramurilor economiei naționale.

Un moment al acestei mărețe lupte este zugrăvit în nuvela **Filonul 25** de N. Jianu. Acțiunea nuvelei se desfășoară într-o mină unde planul de producție nu fusese îndeplinit. Aceasta deoarece multe din sectoarele în exploatare nu aveau vine importante de minereu, și de aceea se înainta mai mult în steril, în căutarea de noi filoane. Totuși undeva în mină se afla mult minereu: era filonul 25, la care însă se ajungea foarte greu. Muncind cu tenacitate, încrezători, minerii biruiesc blocurile de stînci și smulg minereul din culcușul lui milenar de granit.

*

Eroica luptă a minerilor de a da țării mai mult cărbune și minereu este descrisă și în bine cunoscutul poem a lui Dan Deșliu **Minerii din Maramureș**. Poemul zugrăvește sacrificiul unor mineri, care trebuie să ducă sus, în munte, un motocompresor necesar lucrului în mină. Nimic nu le poate opri avîntul, nici ploaia rece din munți, nici furtuna, nici semeția stîncilor seculare. Comunistul Toader nu se dă în lături de la sacrificiu pentru a ajunge la biruință.

*

Bravii muncitori mineri sînt cîntați în versuri de către nenumărați poeți ca de pildă Mihai Beniuc (**Cronică din mina de cărbuni**) Ion Brad (**ciclul Spre inima pămîntului**) Dumitru Corbea (**Balada celor patru mineri**), etc.

*

Cele citeva lucrări amintite în expunerea de față zugrăvesc unul din aspectele nenumărate ale vieții din trecut și de azi, a celor ce muncesc în țara noastră. Fie că vorbim de mineri, de petroliști, de feroviarși sau de muncitorii din oricare sector al economiei patriei, 23 August a adus prefaceri profunde în viața și munca lor, — prefaceri consemnate de operele scriitorilor noștri.

TOT SPRIJINUL BRIGĂZILOR ȘTIINȚIFICE

Larga răspîndire a cunoștințelor științifice constituie una dintre preocupările de frunte ale muncii cultural-educative de masă. În această muncă, activiștii culturali s-au străduit, și au reușit în bună măsură, să introducă o serie de metode eficiente, ale căror rezultate n-au întîrziat să se vadă. Parte din experiența înaintată în acest domeniu a unor colective de entuziaști activiști culturali a văzut lumina tiparului, devenind astfel larg cunoscută în întreaga țară. Este cazul colectivului căminului cultural din comuna Celaru, descris în lucrarea lui V. Negreanu **Pe căile științei**, precum și al unor cercuri de cultură generală, reflectate în lucrarea **Drumuri noi spre cultură** de T. Bănulescu ș. a.

Acum doi ani, din inițiativa unor activiști culturali, a luat naștere brigada științifică — o nouă formă pentru propaganda cunoștințelor științifice. Printre primii inițiatori ai acestei noi căi de pătrundere a științei la sate se numără și I. Berciu, directorul casei de cultură din raionul Sighet, regiunea Baia Mare. Activitatea brigăzii științifice din raionul Sighet, descrisă de I. Berciu în lucrarea sa **La drum cu brigada științifică** este un bogat izvor de învățăminte pentru cei ce muncesc pentru lumina satelor.

Față de bunele rezultate dobîndite, brigăzile științifice s-au extins în majoritatea raioanelor. Despre activitatea acestora aflăm regulat vești din coloanele presei centrale și locale.

Brigăzile științifice trebuie să se bucure de o atenție deosebită și din partea lucrătorilor din biblioteci. Bibliotecarii regionali și raionali pot și trebuie să dea un ajutor substanțial în desfășurarea muncii brigăzilor științifice, — colaborare ce poate îmbrăca forme variate.

În primul rînd, este necesară participarea directă a bibliotecarilor în brigăzile științifice. Merită să fie relevat în această privință exemplul bibliotecii regionale din Galați. Aici, un bibliotecar din colectivul

bibliotecii regionale face parte din componența brigăzii științifice, sprijinind activitatea brigăzii.

Făcînd parte din activul brigăzii științifice, bibliotecarii pot cunoaște itinerariul ce urmează a fi urmat, putînd astfel studia specificul comunelor aflate pe traseu. Pe baza acestui studiu, făcînd eventual la fața locului, împreună cu ceilalți membri ai colectivului brigăzii, bibliotecarii pot cunoaște problemele ce frămîntă populația fiecărui sat, putîndu-se astfel stabili acțiunile ce vor fi întreprinse.

Cît de importantă este documentarea prealabilă ne arată experiența brigăzii științifice din raionul Sighet. Dacă în comunele vizitate Oncești, Vad, Ferești, ș. a., lucrurile au mers bine, deplasarea efectuată la Săpînța, a avut unele lipsuri. Nedeplasîndu-se în prealabil aici, membrii brigăzii nu au cunoscut problemele principale care frămîntau satul și astfel răspunsurile nu au fost bazate pe fapte concrete din sat, iar în unele domenii, ca de pildă, în cel al cooperărilor, au lipsit oamenii pricepuți care să dea răspunsuri la unele întrebări.

Fiecare deplasare a brigăzii științifice trebuie deci pregătită cu multă grijă. Țăranii muncitori privesc cu mult interes brigăzile științifice, așteptînd de la ele răspunsuri documentate în multiplele probleme ce-i interesează. Biblioteca poate aduce un aport prețios la o mai bună înțelegere a problemelor ce urmează a fi dezbătute. Trebuie însă ca bibliotecarii să dea dovadă de pricepere atît în alegerea literaturii necesare, cît și în găsirea celor mai potrivite metode stimulînd interesul țărănimii muncitoare pentru lectura cărților respective.

Să presupunem, de pildă, că într-un sat mai stăruie misticismul, superstițiile. În acest caz, alături de expunerile celorlalți membri ai brigăzii, bibliotecarul își va putea propune întocmirea unei expoziții pe tema **Știință sau religie**? Dacă în comună există interes față de problemele sanitare, bibliotecarul poate pregăti expuneri bibliografice

pe temele: **Să ne apărăm sănătatea, Cum să creștem copiii?** etc.

Ținând seama de specificul comunei vizitate, de întrebările puse, bibliotecarii regionali sau raionali pot alcătui planuri de lectură pentru grupe de cititori. Asemenea planuri de lectură pot îmbrățișa și alte domenii, cum ar fi cel sanitar, de fizică, de chimie, etc. Planurile de lectură întocmite vor fi înmînate, după întîlnirea cu brigada, țăranilor muncitori care și-au manifestat dorința de a cunoaște mai profund anumite probleme sau vor putea fi date bibliotecarului comunal sau sătesc din localitate pentru a ajuta pe cei în cauză la studierea celor explicate de brigadă.

Expunerea asupra situației internaționale poate fi de asemenea întregită de bibliotecar prin prezentări de cărți. Pot fi folosite cu mult succes în această direcție lucrările tipărite de Editura științifică, în colecția „În jurul lumii“.

Totodată, bibliotecarii pot întocmi și unele liste de recomandare pe diferite teme, solicitate mai frecvent de țăranii muncitori. Astfel pot fi alcătuite liste de recomandare pe temele: **Drumul spre bunăstare și bineșug**, privind literatura despre superioritatea sistemului socialist în agricultură, **Din lumea atomului** care să cuprindă lucrările de știință popularizată despre atomi, ș. a.

Bineînțeles însă că bibliotecarii regionali sau raionali, trebuie să se îngrijească din vreme ca literatura recomandată fie prin planurile de lectură, fie prin bibliografiile de recomandare, etc., să se găsească la dispoziția celor interesați. Dacă această literatură nu se găsește decît în parte la biblioteca din comuna respectivă, va fi trimisă înainte sau odată cu sosirea brigăzii științifice, o bibliotecă mobilă care să cuprindă cărțile necesare.

Este posibil ca în cadrul întîlnirilor cu brigada științifică, țăranii muncitori să pună

întrebări „surpriză“. În asemenea cazuri, bibliotecarii regionali sau raionali trebuie să-și însemne numele celui care pune întrebări suplimentare și, eventual, dacă printre cărțile aduse sub forma bibliotecii mobile acesta nu găsește răspuns la unele probleme, să-l sfătuiască să apeleze la împrumutul interbibliotecar.

Sosirea brigăzii științifice trebuie să însemne un stimulent pentru activiștii culturali din comuna vizitată, de a intensifica munca de răspîndire a cunoștințelor științifice. Folosind acest prilej, bibliotecarii regionali sau raionali trebuie să dea îndrumări corespunzătoare bibliotecarului comunal sau sătesc de a organiza în viitor manifestări variate ca: seri de întrebări și răspunsuri, seri de discuții pe teme științifice, în special, în jurul problemelor discutate în cadrul întîlnirii dintre brigada științifică și țăranii muncitori.

Un sprijin prețios îl poate acorda biblioteca și în buna documentare asupra diferitelor probleme ce urmează a fi explicate de brigadă. Primind în prealabil întrebările puse de țăranii muncitori, bibliotecarii vor informa pe membrii brigăzii asupra cărților existente în bibliotecă în domeniul respectiv, punîndu-le imediat la dispoziția lor. În același timp, bibliotecarii vor cere ajutorul diferiților specialiști, ce fac parte din brigada științifică, pentru alegerea cărților corespunzătoare acțiunilor ce vor fi susținute.

Formă vie de activitate, brigada științifică constituie o muncă eficientă de antrenare a maselor de intelectuali în munca de popularizare a cunoștințelor științifice. Sprijinind cu toate forțele buna desfășurare a activității brigăzilor științifice, bibliotecarii noștri vor izbuti să aducă un aport și mai eficient la transformarea țăranilor muncitori în constructori activi și conștienți ai socialismului.

PENTRU INTENSIFICAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR DE LA SATE

În scopul organizării unui larg schimb de experiență, pentru generalizarea celor mai avansate metode folosite în activitatea practică a bibliotecilor fruntașe, Direcția generală a Așezămintelor Culturale din Ministerul Învățămîntului și Culturii a inițiat ținerea unor consfătuiri interregionale între biblioteci, în 4 centre din țară. Prima consfătuire a avut loc la 25 mai a.c. în orașul Craiova, cu participarea regiunilor Timișoara, Hunedoara, Pitești și Craiova. Au fost prezenți delegați ai Ministerului Învățămîntului și Culturii, reprezentanți ai organelor de partid și de stat din regiune, inspectori metodiști cu problemele culturale din secțiile regionale de învățămînt și cultură, directorii și bibliotecarii șefi ai bibliotecilor regionale și unii bibliotecari raionali și comunali.

La consfătuire s-au discutat următoarele probleme: munca bibliotecilor de la sate pentru sprijinirea transformării socialiste a agriculturii și întărirea economico-organizatorică a sectorului socialist existent; activitatea de îndrumare metodică desfășurată de bibliotecile regionale și raionale în sprijinul muncii cu cartea la sate; difuzarea literaturii social-politice, tehnice, agrotehnice și de popularizare a științei în bibliotecile regionale și raionale; desfășurarea concursului „Iubiți cartea” și îndrumarea lecturii cititorilor.

Primul referat: **Munca bibliotecilor de la sate pentru sprijinirea transformării socialiste a agriculturii și întărirea economico-organizatorică a sectorului socialist existent** a fost prezentat de biblioteca regională Timișoara, regiune, în care cinci raioane sînt complet colectivizate, iar alte două în curs de colectivizare.

Din inițiativa comitetului regional de partid Timișoara, s-au organizat brigăzi, în care au fost antrenați și lucrători ai bibliotecii regionale. Brigăzile au îndrumat și

controlat munca politică și culturală de masă și au ajutat concret, pe teren, bibliotecile din regiune, pentru o mai bună organizare a muncii cu cartea.

Sub îndrumarea bibliotecii raionale din Arad, bibliotecile comunale din Frumușeni, T. Vladimirescu, Siria, Pîncota și altele, au organizat acțiuni cu cartea agrotehnică pe diferite teme: **Ce să citim pentru a ști cum să muncim, Cartea agrotehnică în sprijinul măririi producției** etc. Ținînd o strînsă legătură cu secția agricolă, biblioteca raională din Făget și-a întocmit un plan de muncă axat pe sarcinile economice locale, îndreptîndu-și atenția spre difuzarea și popularizarea cărților legate de culturile specifice în raion.

Interesante metode în munca de sprijinire a transformării socialiste a agriculturii au relatat, în cadrul discuțiilor la acest referat, bibliotecarii din regiunea Hunedoara. Cu ajutorul specialiștilor, ei organizează seri de întrebări și răspunsuri pe teme agrotehnice, seri de actualități științifice. Din inițiativa bibliotecii regionale au avut loc schimburi de experiență între bibliotecari, subliniindu-se îndeosebi rezultatele obținute în urma schimbului de experiență ce a avut loc în luna mai a.c. în comuna Dobra, la care au participat toți bibliotecarii comunali din cuprinsul regiunii. O altă problemă care a prilejuit dezbateri deosebit de importante a fost aceea privitoare la munca de îndrumare metodică, desfășurată de bibliotecile regionale și raionale, în sprijinul muncii cu cartea la sate. Amplele referate susținute pe această temă de bibliotecile regionale Craiova și Pitești, au scos în evidență rolul hotărîtor pe care-l are îndrumarea metodică, precum și ajutorul efectiv, practic, dat la locul de muncă al bibliotecarilor.

În momentul de față se poate afirma că munca de îndrumare metodică s-a ridi-

cat pe o treaptă nouă, că în afară de unele cazuri, metodistii secțiilor bibliografice și metodice ale bibliotecilor regionale sînt în măsură să ducă o muncă competentă și calificată. Este de remarcă tendința tot mai vădită ce există spre îmbogățirea conținutului muncii cu cartea, prin metode noi, specifice fiecărei biblioteci în parte.

Recenta unificare a bibliotecilor de la sate a prilejuit bibliotecilor regionale o cunoaștere mai temeinică a situației acestora, ceea ce a avut ca urmare o îndrumare metodică și un sprijin efectiv, bazat pe realitățile existente. Biblioteca regională Craiova a luat măsuri pentru o mai judicioasă aprovizionare cu cărți a bibliotecilor colțurilor roșii de la G.A.C.-urile din raioanele complet colectivizate (Gura Jiului și Calafat), cărți care să corespundă cerințelor actuale ale cititorilor. De asemenea, prin repartizarea unei raze de activitate, care cuprinde 3—4 raioane, de care răspunde timp de un an, fiecărui metodist i se asigură nu numai continuitate în muncă, dar și cuprinderea unui număr mai mare de unități în îndrumare. Astfel, în cele 207 zile de deplasare, efectuate de la 1 ianuarie a.c. de biblioteca regională Craiova, au fost îndrumate 19 biblioteci raionale și 116 biblioteci comunale din cele 159 existente, unele biblioteci fiind vizitate și de două ori în această perioadă. Contactul nemijlocit cu terenul a dus la o legătură mai strînsă între biblioteca regională și bibliotecile din cuprinsul regiunii, multe din lipsurile semnalate fiind înlăturate la timp. Un număr tot mai mare de biblioteci s-au ridicat la nivelul celor fruntașe, cum sînt cele din raioanele Caracal, Calafat, Cujmir și altele.

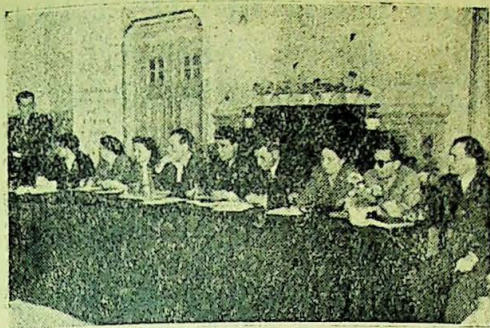
Bună este și metoda folosită de biblioteca regională Pitești, de a organiza brigăzi pentru îndrumarea metodică a bibliotecilor din regiune, și din care fac parte alături de metodisti și ceilalți lucrători ai bibliotecii regionale.

Pentru pregătirea și calificarea profesională a tinerelor cadre de bibliotecari, de la raioane și sate, au fost organizate cursuri pe plan regional, practică de bibliotecă, schimburi de experiență, seminarii.

O atenție deosebită a acordat consătuirea de la Craiova problemelor legate de munca de popularizare și difuzare a literaturii social-politice, tehnice, agrotehnice și de popularizare a științei în bibliotecile regionale și raionale. Referatul pe această temă a subliniat îndeosebi aportul adus de biblioteca raională Hunedoara în popularizarea cărții tehnice și de producție.

Un loc însemnat în dezbaterile consătuirii de la Craiova l-a ocupat contribuția bibliotecii în combaterea misticismului. Parte integrantă a socialismului la sate, combaterea misticismului este indisolubil legată de sarcina pe care o au bibliotecarii, de educare a țărănimii muncitoare în spiritul unei concepții noi, materialiste, despre viață și lume, de demascare a ceea ce este retrograd în mentalitatea unora. Un rol însemnat îl are aici îndrumarea lecturii cititorilor de la sate către acele cărți care explică în mod științific fenomenele ce se petrec în natură și în viața socială. Pe această temă au fost axate referatele bibliotecilor comunale din Amărăștii de Jos, regiunea Craiova și Ștefănești, regiunea Pitești, care au arătat experiența lor în difuzarea cărților de știință popularizată și rezultatele obținute. Ca o metodă nouă, ce trebuie promovată în lupta pentru combaterea misticismului, sînt brigăzile științifice, la care trebuie să participe și bibliotecarii de la raioane și comune.

Alături de succesele arătate de diferite biblioteci în cadrul consătuirii de la Craiova, au reieșit și o serie de lipsuri care trebuie neîntîrziat lichidate. Deși bibliotecarii depun eforturi pentru a îmbunătăți continuu munca de răspîndire a cărții, nu toți reușesc să fie totdeauna în pas cu problemele care se ridică. Astfel referatul bibliotecii regionale Timișoara n-a izbutit să arate problemele noi ivite în munca unor biblioteci și cum au fost ele rezolvate. Referatul n-a oglindit de pildă felul cum muncesc bibliotecile în noile condiții create prin totala cooperativizare a agriculturii în unele raioane din regiune, nesublinindu-se în suficientă măsură contribuția muncii cu cartea la întărirea economico-organizatorică a unităților socialiste.

Prezidiul consfătuirii de la Craiova.

Ritmul de dezvoltare rapidă a colectivizării agriculturii în țara noastră cere eforturi sporite din partea bibliotecarilor, impunându-le o mai intensă muncă cu cartea social-politică și agrotehnică. Organizarea și desfășurarea în cele mai bune condițiuni a muncii cu cartea la sate trebuie să constituie preocuparea centrală a tuturor bibliotecilor. Documentele Congresului al II-lea al P.M.R. cât și ale recentelor plenary de partid pun cu tărie în fața activiștilor de pe frontul ideologic sarcina unei contribuții active pusă în slujba realizării sarcinilor economice actuale.

Bibliotecile trebuie să acorde o atenție mai mare transformării socialiste a agriculturii, începând de la biblioteca regională și pînă la cea sătească. De la primele lucrări agricole și pînă la recoltare, bibliotecile trebuie să ajute pe țăranii muncitori, punîndu-le la îndemînă cartea de care au nevoie la locul de muncă.

Și în munca de îndrumare mai persistă lipsuri destul de serioase, datorită faptului că nu peste tot cei chemați să facă această muncă, au pregătirea corespunzătoare. Nivelul politic-ideologic al unor bibliotecari nu corespunde sarcinii pe care o au. Unii din ei citesc prea puțină literatură contemporană, nu cunosc ceea ce apare nou în domeniul literaturii, tehnicii, științei.

Majoritatea bibliotecarilor, care au luat cuvîntul la discuții, au adus exemple concrete din activitatea lor, îmbogățind schimbul de experiență, aducînd astfel o contribuție reală la generalizarea metodelor avansate în munca cu cartea. Cu toate

acestea însă, bibliotecarii nu au avut o atitudine combativă, consecventă atît în ceea ce privește interpretarea și discutarea problemelor ridicate de consfătuire, cît mai ales în relevarea cu curaj a lipsurilor din activitatea bibliotecilor lor. Astfel vorbitorii au trecut în revistă o serie de manifestări de masă pe care le-au organizat (recenzii, consfătuiri, etc.) fără însă să arate eficacitatea acestora, felul cum ele au contribuit sau nu la înlăturarea unor deficiențe de ordin economic, la formarea unei atitudini noi față de muncă a cetățenilor, la combaterea misticismului și prejudecăților din mentalitatea unor oameni.

Fără îndoială că asemenea exemple s-ar fi găsit destule și la biblioteca comunală din Amărăștii de Jos, Dăbuleni (Craiova), Ștefănești (Pitești) dacă bibliotecarii respectivi ar fi analizat cu mai multă pătrundere propria lor activitate.

Influența cărții social-politice, agrotehnice și a literaturii contemporane în procesul de convingere a țăranilor muncitori care au pășit cu încredere pe drumul vieții noi, socialiste, a fost puțin relevată de participanții la discuții. Lucrul acesta dezvăluie nivelul politic scăzut al lucrătorilor din biblioteci, care nu știu să sezeze esențialul în munca cu cartea.

Tot ca o urmare a slabei pregătiri politice și profesionale a fost lipsa spiritului critic și autocritic în discuțiile purtate. Această situație necesită luarea unor măsuri concrete pentru școlarizarea cadrelor de bibliotecari și urmărirea perseverentă la locul de muncă a felului cum aplică cele învățate.

Secțiile de învățămînt și cultură și bibliotecile regionale trebuie să acorde o atenție deosebită desfășurării în bune condiții a cursurilor ce se vor ține în vara aceasta pe plan regional pentru perfecționarea cadrelor.

Un ajutor în munca bibliotecarilor îl constituie materialele metodice elaborate de bibliotecile regionale. Consfătuirea a scos în evidență faptul că într-adevăr bibliotecile regionale au întocmit și trimis pe te-

TOȚI ȘTIUTORII DE CARTE DIN COMUNĂ, CITITORI AI BIBLIOTECII

COSMA MARIA

Școala tehnică de activiști culturali

ren numeroase asemenea materiale, însă nu în aceeași măsură s-a urmărit și eficacitatea lor. Bibliotecarii de la sate trebuie să fie orientați în problemele actuale, să fie ținuți la curent cu cărțile noi care apar, folositoare în sprijinirea sarcinilor curente.

De multe ori în aceste materiale metodice se pune un accent prea mare pe latura tehnico-organizatorică a bibliotecii, neglijându-se conținutul muncii bibliotecii, îndrumarea de care bibliotecarii de la sate au nevoie în munca cultural-educativă de masă.

Metode de muncă în acest scop sînt suficient confirmate de practica unor biblioteci. Trebuie numai ca bibliotecile regionale, prin activitatea lor metodică, să contribuie la extinderea lor în mod sistematic, cu condiția de a fi adaptate la specificul satului respectiv. Astfel bibliotecarii vor fi feriți de a practica metode care nu dau rezultatele așteptate.

Folosind metodele cele mai potrivite, bibliotecarii de la sate își vor atinge scopul și anume de a face din fiecare țărănucitor, un constructor conștient și activ al socialismului.

Cuvîntul de încheiere a lucrărilor consacrate sfătuirii de la Craiova a fost rostit de tov. Dumitru Borigă, director general al Direcției generale a Așezămintelor Culturale din Ministerul Învățămîntului și Culturii, care a subliniat rolul bibliotecilor noastre în sprijinirea transformării socialiste a agriculturii, sarcinile care revin atît secțiilor de învățămînt și cultură regionale și raionale cît și bibliotecilor pentru continua îmbunătățire a muncii cu cartea la sate în etapa actuală. Legătura permanentă cu terenul, cunoașterea realităților satului, orientarea muncii cu cartea spre actualitate, trebuie să constituie o permanentă preocupare pentru fiecare bibliotecar. Atenția de care se bucură munca cu cartea la sate din partea forurilor conducătoare, constituie totodată o cheazășie că bibliotecarii noștri, întorși la locul de muncă, vor munci cu și mai mult elan pentru luminaarea țărănimii muncitoare, pentru construirea unei vieți noi la sate

Corunca este una din comunele cele mai apropiate de orașul Tg. Mureș. Are contact cultural direct, putem spune cu orașul, fiindcă se află la o distanță de 6 km. Majoritatea populației o formează maghiarii (85%), iar restul sînt romini. 75% din populația comunei sînt colectivști, cari se ocupă cu grădinăritul și pomicultura.

Conștienți că învățînd și citind își îmbogățesc cunoștințele și ajung la rezultate cit mai bune în muncă, colectivștii din Corunca participă la diferite cercuri agro-tehnice și literare, ajungîndu-se la frumoasa realizare ca toți știutorii de carte să fie cititori ai bibliotecii.

Acest succes se datorește în bună parte învățătorului Nagy Iosif, bibliotecar voluntar, deputat și președintele comisiei de împăcătire de pe lingă Sfatul popular. Iubit de cititori pentru felul cum muncește pentru răspîndirea în mase a cărților, tov. Nagy Iosif conduce bibliotecile școlii elementare de 7 ani și a căminului cultural „Petőfi Sándor și N. Bălcescu“, avînd registre de inventar separate. Fondul bibliotecii școlare este compus din 763 volume, iar al căminului cultural din 970 volume. Cele 763 volume ale bibliotecii școlare se împart în felul următor: cărți social-politice 83; științe naturale 115; agricultură 38; literatură beletristică 341 și literatură pentru copii 186 volume. 93 din ele sînt în limba romină, 77 în limba rusă și 593 în limba maghiară.

Registrul inventar, întocmit de bibliotecar, poate să fie un exemplu pentru orice bibliotecă.

În prezent, biblioteca are 830 cititori, înscriși atît în „Caietul cititorilor“ cît și într-un repertoriu alfabetic. Fiecare cititor

are fișa lui personală, completată precis, ordonat, fără lipsuri și greșeli. Fișele sînt așezate în ordinea lor numerică și după fiecare grupă de 10 este pus un despărțitor de culoare roșie.

Tov. Nagy Iosif folosește toate posibilitățile în scopul popularizării cărților. Orele de funcționare a bibliotecii sînt afișate în locurile cele mai des frecventate de săteni. El organizează vitrine și expoziții de cărți. Afară de agitația vizuală, ține des recenzii, informări politice și „dimineți de basme“, cu cititorii copii. Evidența acestor manifestări este ținută în „Caietul manifestărilor de masă“.

Se pune întrebarea cum a ajuns la rezultate atît de frumoase un bibliotecar voluntar? Răspunsul este simplu și concludent: dragostea pentru carte a învățătorului Nagy Iosif, hotărîrea lui de a ajuta pe țaranii muncitori din comună la construirea socialismului.

Acesta a fost țelul muncii sale de fiecare zi și pe care l-a atins, chiar dacă a avut de împlinit greutăți. Cu ani în urmă, la începutul muncii de bibliotecar, Nagy Iosif frecventa regulat săzătorile și în timp ce femeile și fetele torceau, bibliotecarul le citea povești. Mai tîrziu le-a citit nuvele și întâmplări scurte, pînă cînd a trezit interesul oamenilor, și a fost rugat să meargă la cite o familie. Așa s-au înființat cercurile de citit, unde aducea și ziare, ajutînd astfel la ridicarea nivelului politic al maselor, arătîndu-le poziția justă față de diferite evenimente politice. Țaranii muncitori din comună sînt azi abonați la 150 de ziare și reviste. Tov. Nagy Iosif se ocupă acum în special de oamenii recent alfabetizați, care au devenit cititori activi ai bibliotecii. Baricz Iosif, pînă mai ieri neștiutor de carte este abonat la ziare, iar în casa lui Balis Karoly a fost organizată o bibliotecă.

Bibliotecarul și-a dat seama de posibilitățile și talentul de povestitor al țiganului Cifra Janos. În casa lui, el a organizat o bibliotecă de casă și prin aceasta a

ajuns ca o mare parte din romi să fie cititori ai bibliotecii.

În prezent, la Corunca sînt 10 biblioteci de casă, în medie cu 25 de cărți. Prin buna folosire a cărților s-a ajuns ca fiecare bibliotecă să aibă între 30—50 cititori.

În urma celor învățate la cercurile agro-tehnice, țaranii muncitori din comună folosesc metoda semănatului în pătrat la porumb și cartofi. Îngrijirea vacilor de lapte, a vițeilor și a porcilor se face tot după cele învățate în cărțile de specialitate. Papp Miklos și Papp Janos, — folosind recomandările cărții lui Rudolf Palocsay privitoare la creșterea, îngrijirea și obținerea celor mai bune soiuri de viță de vie — au reușit să obțină rezultate bune în via lor.

45 de cititori sînt purtători ai insignei „Iubiți cartea“ și alți 39 așteaptă examinarea lor.

Aceste rezultate frumoase, bibliotecarul Nagy Iosif le-a obținut cu ajutorul colectivului voluntar al bibliotecii, alcătuit din învățători, colectiviști și elevi ai claselor IV—VII-a. Colectivul voluntar îl ajută pe bibliotecar în colportajul cărților, în organizarea agitației vizuale, a recenziilor și în aducerea cărților de la cititori.

Am stat de vorbă cu cei mai buni cititori ca: Kiș Antal M., Menyhart Francisc, soția lui Szabo Francisc și alții, care pînă acum au citit în medie 45 de cărți. Soția lui Szabo Francisc, deși are 64 ani este purtătoare insignei „Iubiți cartea“, iar tînarul colectivist Boricz Iosif, și-a înghebat la 18 ani, cît are, o bibliotecă personală și citește de preferință cărți agro-tehnice.

În trecut, în comuna Corunca se afla o singură bibliotecă, a contelui Toldalaghi și nici un cititor de cărți în comună. Azi sînt 230 cititori și din ce în ce mai mulți țărani muncitori care au biblioteci personale.

Țelul bibliotecarului voluntar Nagy Iosif a fost atins: în comuna Corunca, toți locuitorii ei iubesc cartea, socotînd-o chează-succesului spre o viață mai bună.

MUNCA CU CARTEA ÎN RÎNDUL NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE

BANDULA OCTAVIAN
directorul bibliotecii regionale
din Baia Mare

Bibliotecile din regiunea noastră desfășoară o intensă activitate cu cartea în rîndul minorităților, folosind diferite metode de muncă în popularizarea cărții. Măsurile luate de secția regională de învățămînt și cultură au contribuit în bună măsură la îmbunătățirea muncii cu cartea în rîndul populației de alte naționalități. Astfel au fost alese cu grijă comunele în care urmau să ia ființă noi biblioteci.

Apoi s-a procedat la o selecționare a cadrelor, la cele 35 de biblioteci comunale care deserveșc și populația maghiară, ucraineană și germană. La toate aceste biblioteci au fost încadrați bibliotecari care cunosc limbile naționalităților respective, ceea ce le ușurează munca de recomandare a cărților și discuțiile cu cititorii.

Dar pentru a desfășura o muncă plină de conținut este nevoie de cărți. În soluționarea acestei probleme, un sprijin important a fost dat de către Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii, care a repartizat un număr suficient de cărți în limba ucraineană, maghiară și germană. (În acest an, numărul cărților maghiare repartizate este foarte redus față de necesități). În felul acesta, am reușit să lichidăm lipsurile de cărți în limba maghiară și ucraineană, existente în anii trecuți. Pentru ilustrare, voi da un singur exemplu. Acum doi ani, biblioteca sătească din Remeți — unde populația este ucraineană — avea sub 50 volume în această limbă. În prezent fondul bibliotecii se ridică la peste 2000 volume.

În perioada anilor 1957 și 1958 fondul de cărți al bibliotecilor din regiune a crescut cu peste 80.000 volume din care 29.000

volume în limbile minorităților naționale. În primul trimestru al anului acesta bibliotecile au fost aprovizionate cu peste 14.000 volume (4800 în limbile minorităților).

Ținînd seama de numărul mare al populației de altă naționalitate decît cea romînă, secția regională de învățămînt și cultură a mărit sumele pentru achiziții de cărți și abonamente de la 500.000 lei cît era în anul trecut la 760.000 lei, ceea ce va permite să facem o aprovizionare mai completă. Pentru informarea politică a țărînimii muncitoare, bibliotecile au fost abonate la 63 titluri de ziare și reviste ca de exemplu „Scînteia“, „Contemporanul“, „Népszabadság“, „Művelődés“, „Elet és tudomány“, „A könyvtáros“, „Der Genossenschaftsbauer“, „Eulenspiegel“, „Ucraina Sovietică“, „Ardeul“, „Merișorul“ (în ucraineană), „Gospodăria agricolă“, „Tehnica pentru tineret“. În ciuda acestor măsuri, nu putem afirma că fondul de cărți al tuturor bibliotecilor din regiune este corespunzător. Se mai găsesc cărți în limba maghiară la unele biblioteci comunale, unde populația este în întregime romînă.

Pentru a reglementa această situație s-au dat indicații bibliotecilor să folosească schimbul interbibliotecar. Folosind această recomandare, biblioteca comunală din Acîș a dat bibliotecii din Supurul cărțile în limba romînă, iar aceasta i-a cedat fondul de cărți maghiare. În acest fel cele două biblioteci și-au îmbogățit fondul de cărți cu titluri mult căutate de cititorii respectivi.

Bibliotecarii se străduiesc să satisfacă cerințele și nevoile cititorilor, atît prin împrumutul de cărți cît și prin organizarea manifestărilor de masă. Popularizarea cărților s-a făcut pe scară mai largă prin vitrine, expoziții, liste de recomandare etc. Manifestări de masă ca: recenzii, prezentări de cărți, seri literare, consfătuiri — sînt frecvent organizate și în limbile naționalităților conlocuitoare. Recenziile asupra cărților: *Ifjú gárda* de A. Fadeev, *A bokréta* de Kovács György, *Az anya* de M. Gorki, *Új föld* de Szabó Páll, *Mitrea Cocor útja* de M. Sadoveanu și altele, organizate de bibliotecile comunale din

Lazuri, Viile Satu Mare, Livada, — au contribuit la creșterea numărului de cititori. La rîndul lor, vitrinele și expozițiile tematiche, bine organizate, contribuie la răspîndirea cărții. Bibliotecile comunale din Seini, Remeși, Găuș etc. au organizat expoziții pe teme ca: **Literatura naționalităților conlocuitoare, Scriitorii maghiari revoluționari.**

Munca bibliotecarilor, care trebuie să de-sevească cititori din două sau trei limbi, este deosebit de grea, — deoarece trebuie să cunoască conținutul cărților, să îndrume lectura cititorilor și să organizeze acțiuni de masă. Realizarea acestor sarcini nu poate fi dusă la bun sfîrșit fără sprijinul unui colectiv voluntar, recrutat din cititorii fiecărei naționalități conlocuitoare. Asemenea colective voluntare există pe lîngă fiecare bibliotecă din regiune. Fără sprijinul unor asemenea colective bibliotecile din Arduș, Acîș, Borșa etc. nu ar fi putut obține rezultate frumoase în munca cu cartea.

Rezultate însemnate a obținut și biblioteca comunală din Poienile de sub Munte, a cărei populație o formează romîni, maghiari și ucraineni (65%). Din cele 4500 de cărți, jumătate din ele sînt în limba ucraineană. Din cei aproape 300 cititori înscriși în trimestrul I, 60% sînt ucraineni, fiecare din ei avînd cîte 6 cărți citite. Minunatele poezii ale lui Taras Sevcenko, scrierile lui Ivan Franko, Vasile Stefanic și ale altor scriitori sovietici, precum și multe opere ale scriitorilor romîni sînt cerute de cititori. Biblioteca a reușit să mărească numărul cititorilor și al cărților citite, datorită bibliotecilor de casă, manifestărilor de masă cu cartea și lecturilor organizate la cercurile de citit. În cadrul celor 75 de citiri, care au avut loc în comunele și satele ucrainene, au fost intens popularizate nu numai cărțile de literatură, ci și cele agrotehnice și de știință popularizată, în combaterea misticismului.

O preocupare de frunte a bibliotecarilor a fost și difuzarea cărților social-politice și agrotehnice. Numărul mereu crescînd al cărților citite din aceste grupe confirmă acest lucru. La bibliotecile comunale din Arduș, Suciul de jos, Acîș, numărul cărți-

lor agrotehnice și politice citite în primul trimestru trece de 1000 volume. Cartea agrotehnică și politică a fost popularizată atît prin cercurile de citit cit și prin consfătuiri și expoziții pe teme ca: **Mecanizarea agriculturii, sprijin în obținerea recoltelor bogate, etc.**

Bibliotecile comunale au organizat de asemenea manifestări cu cartea, la care au participat cititori romîni și maghiari, de exemplu: **Seara literară închinată scriitorului Petőfi Sándor** (la Viile Satu Mare), **Viața și opera lui Eminescu** (la Craidorolt) sau **Călătorie pe hartă**, organizată de biblioteca comunală din Doba.

Printre preocupările principale ale bibliotecilor din regiunea noastră se află și munca cu copiii. Bibliotecile organizează șezători literare, ore de basm, ghicitori literare. Orele de basm **Hófehérke, A halász még az aranyhalacska** etc., urmate de proiectii de diafilme, au determinat pe mulți copii să devină cititori ai bibliotecilor și chiar să citească nu numai în limba maternă, ci și în limba romînă.

Desigur, pe lîngă realizările frumoase obținute în răspîndirea cărții în rîndul minorităților naționale, în munca noastră mai stăruie unele lipsuri. Astfel, nu toate bibliotecile folosesc schimbul interbibliotecar, pentru ca în acest fel să-și completeze fondul de cărți cu titluri cerute de cititori. O vină o au și bibliotecile raionale Sighet, Cehul Silvaniei, Carei, care nu au sprijinit organizarea schimbului. Apoi, în munca de informare politică la locul de muncă, nu există continuitate. Lipsa cataloagelor la unele biblioteci comunale îngreunează prompta deservire a cititorilor.

Ca o apreciere generală, considerăm că bibliotecile din regiunea Baia Mare au făcut un salt important în munca cu cartea în rîndul minorităților naționale, față de anii trecuți. Această constatare impune însă mai multă perseverență din partea tuturor bibliotecarilor din regiune, în vederea continuării îmbunătățirii a muncii cu cartea.

PREGĂTIREA CADRELOR *de* BIBLIOTECARI

Spre o cît mai înaltă calificare

Creșterea continuă a rețelei de biblioteci în anii regimului democrat-popular, a atras un mare număr de cadre pe făgașul muncii cu cartea. O dată cu bibliotecile, au crescut și s-au format cadrele de bibliotecari, educate în procesul muncii de fiecare zi. Datorită muncii lor susținute, pasionante, cartea și-a recrutat noi și însemnate contingente de cititori, — contribuind astfel activ la opera de culturalizare și educare comunistă a celor ce muncesc.

Dezvoltarea multilaterală a activității bibliotecilor în raport direct cu cerințele cititorilor, a dus la necesitatea unei mai bune pregătiri culturale, politice și profesionale a cadrelor de bibliotecari. Subliniind însemnătatea acestei pregătiri, N. K. Krupskaja spunea că „bibliotecarul nu trebuie să stăpînească numai tehnica eliberării cărților din bibliotecă, tehnica înregistrării cărților, /.../ deși el trebuie neapărat să cunoască și toate acestea. Bibliotecarul trebuie să fie un om cult și bine pregătit politic, /.../ un participant de răspundere la construcția socialismului”.

Problema calificării profesionale a bibliotecarilor a stat, de altfel în centrul consfătuirii pe țară a bibliotecarilor frunțași, din decembrie anul trecut. S-a subliniat, cu acest prilej că la conducerea bibliotecilor trebuie să funcționeze cadre temeinic pregătite, conștiente de mărșia construirii socialismului, atașate cauzei poporului.

Practica ne arată că nu poate fi vorba de o rodnică activitate cu cartea, decît acolo unde bibliotecarii au o pregătire profesional-politică corespunzătoare. Ca să poată sta de vorbă cu cititorii, indicîndu-le cărțile cele mai potrivite cu cerințele lor; ca să le îndrumeze lectura ajutîndu-i să-și lărgească orizontul cunoștințelor, să-și însușească concepția marxist-leninistă despre lume și

viață, — trebuie ca la rîndul lor, bibliotecarii să fie înarmați cu aceste cunoștințe, pe care să știe cum să le folosească în muncă.

Pregătirea și calificarea cadrelor de bibliotecari este azi o problemă de stat, în patria noastră. Măsurile organizatorice luate de Direcția Bibliotecii din Ministerul Învățămîntului și Culturii, Secțiunile culturale ale sfaturilor populare și C.C.S. au prilejuit atît calificarea profesională a numeroase cadre de bibliotecari, cît și ridicarea continuă a acestei calificări.

Pentru calificarea profesională a bibliotecarilor au funcționat cursuri periodice de perfecționare, cu durată de 2 și 3 luni (la centru și pe regiune); cursuri practice de 2 săptămîni pentru bibliotecarii nou numiți în bibliotecă; cursuri de inițiere și perfecționare a bibliotecarilor sindicali, seminarii lunare cu bibliotecarii sătești (la raion) și raionali (la regiune). Pentru pregătirea viitoarelor cadre de bibliotecari, funcționează la București, Școala medie tehnică de activiști culturali. Cursurile acestei școli durează doi ani, absolvenții ei căpătînd o calificare medie în munca de bibliotecă. În desăvîrșirea calificării profesionale a bibliotecarilor, un însemnat aport îl dau și bibliotecile regionale prin materialele metodico-bibliografice ce elaborează.

Vom analiza, în cele ce urmează, diferite aspecte ale problemei calificării profesionale a bibliotecarilor, cum se reflectă ea atît în munca forurilor de conducere, cît și a bibliotecilor.

Pe primul plan al preocupărilor

Secția culturală a Sfatului popular al Capitalei urmărește, în mod temeinic, activi-

tatea bibliotecilor populare și orașenești. Marea majoritate a bibliotecarilor este încadrată în formele învățămîntului de partid, iar bibliotecarii noi fac practica de bibliotecă timp de două săptămîni.

Mijlocul cel mai important, folosit în ridicarea calificării profesionale a bibliotecarilor, este seminarul lunar.

Un seminar bine organizat oferă posibilitatea unui rodnic schimb de experiență, mijlocște bibliotecarilor cunoașterea cărților noi apărute și a materialelor metodice și bibliografice, îi ajută să se orienteze în problemele muncii culturale, de masă și să cunoască permanent modul cel mai potrivit în care pot fi duse la îndeplinire sarcinile ce le revin.

Seminariile organizate anul acesta au avut teme interesante, care au folosit bibliotecarilor. De pildă: **Cum trebuie formată educația patriotică a cetățenilor, Munca artistică în sprijinul activității cu cartea** (o brigadă de păpușari a analizat lipsurile și realizările bibliotecilor populare din Capitală); **Popularizarea și difuzarea cărții social-politice; Să ne cunoaștem orașul București, etc.**

În perioada lunilor iunie—iulie, au fost organizate 5 schimburi de experiență între bibliotecari.

Două din aceste schimburi de experiență au fost organizate de către cabinetele metodice model, înființate la bibliotecile nr. 30, raionul Grivița Roșie și nr. 10 raionul Tudor Vladimirescu. Pentru reușita acțiunilor, s-au repartizat celor 2 cabinete metodice încăperi speciale, colective de muncă bine pregătite, materiale metodice suficiente, etc.

Aceste cabinete metodice-model experimentează, între altele, metode noi de muncă ce vor fi extinse ulterior la toate bibliotecile din Capitală. De exemplu, sub îndrumarea cabinetului metodic de la biblioteca raională nr. 30 se experimentează o nouă metodă în sistemul de împrumut al cărților la biblioteca nr. 1, raionul Grivița Roșie, folosind fișa cititorului la purtător. Experimentarea va dura șase luni, după care în urma rezultatelor obținute, metoda va fi extinsă și la alte biblioteci.

Celelalte schimburi de experiență au avut ca teme: 1) **Organizarea secțiilor și bibliotecilor de copii.** Pentru aceasta, s-a folosit experiența acumulată de biblioteca de copii din raionul 23 August, (legătura cu părinții, cercurile de citit, etc.); 2) **Metode și forme pentru popularizarea cărții social-politice** (legătura cu cabinetele de partid, colportaj la locul de învățămînt, standuri de cărți social-politice în biblioteci cu bibliografia necesară, pe anii de învățămînt); și 3) **Forme și metode pentru îndrumarea lecturii cititorilor și informarea lor asupra fondului de cărți al bibliotecii** (planuri de lectură, albume, cataloage).

Pentru rețeaua bibliotecilor sindicale, secția munca culturală de masă a C.C.S. a elaborat un plan de măsuri pe întreaga țară și care cuprinde:

- verificarea bibliotecarilor salariați;
- recrutarea cadrelor pentru cursurile organizate în vara aceasta de către Ministerul Învățămîntului și Culturii;
- îndrumarea și sprijinirea Sfatului bibliotecarilor; organizarea unei consfătuiri pe țară a Sfatului bibliotecarilor, în colaborare cu revista „Călăuza bibliotecarului”, pentru generalizarea metodelor bune de muncă;
- analizarea concursului „Iubiți cartea”, în colaborare cu U.T.M.-ul (brigăzi mixte de activiști ai C.C.S. și U.T.M. se vor deplasa pe teren);

— îndrumarea comisiilor sindicale regionale pentru o mai eficientă sprijinire a activității bibliotecare.

Direcția Bibliotecii din Ministerul Învățămîntului și Culturii organizează de la 1 iulie, cursuri de vară pentru bibliotecari în centrele București, Cluj, Craiova, Iași și Regiunea Autonomă Maghiară. De asemenea, a organizat în luna iunie consfătuiri interregionale cu bibliotecarii, în centrele Craiova, Iași, Cluj și Constanța, avînd ca scop orientarea activității bibliotecilor pentru sprijinirea transformării socialiste a agriculturii și întărirea economico-organizatorică a sectorului socialist existent.

În îndrumarea și sprijinirea muncii bibliotecare, Biblioteca centrală de Stat ocupă

un rol însemnat prin elaborarea unor materiale metodice și bibliografice destinate organizării unor seri literare, concurs de ghicitori literare pentru copii, etc. Actualmente, la B.C.S. se lucrează un **Indrumar metodic pentru organizarea manifestărilor de masă cu cartea**, care va apare anul acesta. In cele 150 de pagini ale sale, lucrarea va cuprinde texte pentru unele manifestări de masă cu cartea. De asemenea, vor apare și două afișe pentru popularizarea literaturii noi în biblioteci.

Pentru ridicarea nivelului profesional al cadrelor de bibliotecari, B.C.S. a tipărit ediția a II-a a **Minimului de tehnică de bibliotecă** revăzută și completată cu unele elemente noi, apărute în activitatea bibliotecilor din țara noastră, ca de exemplu: introducerea „raftului liber”, schimbările intervenite în organizarea bibliotecilor de la sate, dezvoltarea sistemului bibliotecilor mobile, tehnica împrumutului între biblioteci, etc. Recent au mai apărut de sub tipar și lucrările: **Biblioteca școlară și Organizarea fondului de cărți la bibliotecile de copii**.

Tot în sprijinul îmbunătățirii muncii bibliotecarilor, menționăm și buletinul **Din experiența bibliotecilor sovietice**, editat de C.C.S. și care publică sinteze ale materialelor apărute în revistele „Klub” și „Bibliotekar”.

Constatările unui raid-anchetă

După ce am arătat însemnătatea calificării cadrelor de bibliotecari, sprijinul ce li se dă pentru aceasta, să vedem în ce măsură se reflectă în viața bibliotecilor. Pentru aceasta, vom folosi materialul cules, într-un raid anchetă la 12 biblioteci populare și sindicale din București.

O primă constatare care se degajă este aceea că bunele rezultate din activitatea bibliotecii merg mână în mână cu pregătirea profesional-politică a bibliotecarului. Acest adevăr ni l-au confirmat frumoasele realizări ale bibliotecilor de la uzinele „23 August”, clubul „Finanțe-Bănci”, școlile mixte nr. 1 și 12, uzinele „Clement Gottwald”, bi-

bliotecile populare „Al. Odobescu”, nr. 8 și 27.

Tot mai mulți sînt bibliotecarii hotărâți să devină din simpli mînuitori de cărți la raft, sfătuitori apropiați și pricepuți ai cititorilor.

Acest salt calitativ se realizează numai prin studiu individual temeinic, prin însușirea și aplicarea celor învățate la seminariile lunare. Așa a procedat tov. Medeanu Eugenia de la biblioteca raională nr. 27 care se străduiește să-și însușească conținutul unui număr cît mai mare de cărți. Pentru aceasta și-a întocmit un caiet de studiu individual unde consemnează cărțile citite. Frecventarea regulată a seminariilor lunare și aplicarea celor învățate, au ajutat-o să-și îmbunătățească munca. A organizat discuții cu cititorii asupra temelor ce-i interesează; a întocmit un „Caiet de observații pentru cărți noi”, în care cititorii fac propuneri pe care colectivul bibliotecii le consultă în vederea comenzilor de cărți; a amenajat o cutie „Ce trebuie să știe fiecare” și în care a pus la îndemîna cititorilor, cărți de știință popularizată: **Despre originea și evoluția omului**, **De ce doarme și visează omul**, **Despre vrăji, doftoroaie și leacuri băbești**, **Știința împotriva superstițiilor etc.**; a organizat seri literare în sprijinul educației patriotice și cetățenești a cititorilor, punîndu-le la îndemîna și două planuri de lectură **Despre frumusețile patriei noastre**, **Bucureștiul odinioară și azi**, precum și o listă bibliografică despre viața și opera lui N. Bălcescu.

Datorită grijii permanente pentru ridicarea calificării sale profesionale, bibliotecara Galina Grosu de la uzinele „Clement Gottwald” a înregistrat frumoase succese în muncă. În colaborare cu biblioteca clubului uzinelor „Semănătoarea” a organizat recent un concurs literar-ghicitoare pe tema: **Poezia după 23 August**, dînd concurenților și bibliografia respectivă; folosește împrumutul interbibliotecar pentru satisfacerea cerințelor cititorilor cu cărți pe care nu le are în bibliotecă; pentru pregătirea diferitelor acțiuni de masă, consultă cărți și

reviste literare (recenzii, cronici literare) etc.

Aceeași muncă creatoare cu cartea e de remarcat și la bibliotecile clubului „Finanțe-Bănci“ (tov. Catană Viorica), școala medie mixtă nr. 12 (tov. Zugrăvescu Maria), școala medie mixtă nr. 1 (tov. Alexeanu Al.) și clubul uzinelor „23 August“ (tov. Antip Rozalia), — datorită faptului că aici muncesc cadre calificate, permanent preocupate să-și ridice nivelul ideologic și profesional.

La toți acești bibliotecari, am întâlnit un interes crescând de-a cunoaște și studia materialele metodice care apar în sprijinul pregătirii lor profesionale, mai mult chiar de-a ridica această calificare neîncetat spre a putea face față nivelului crescând al cerințelor cititorilor. E locul să fie subliniate aici exemplele bibliotecarilor: Catană Viorica, de la clubul „Finanțe-Bănci“, care recent și-a luat examenul de stat la facultatea de filologie și Zamfir Marin, de la biblioteca populară „Al. Odobescu“, care desfășoară și o susținută activitate publicistic-literară (colaborează cu schițe și poezii la revista „Luceafărul“), citește asiduu, avînd o bibliotecă personală de circa 2800 volume.

Nu același lucru se poate spune despre alți bibliotecari, la care se constată o subapreciere a muncii bibliotecare, nu au condiții prielnice necesare studiului, nu sînt ajutați să se califice sau să-și lărgească sfera cunoștințelor. De exemplu, tov. Moisescu A., bibliotecara Centrului școlar al U.C.E.C.O.M. Incadrată secretară-casieră, muncește și la bibliotecă din anul 1951. Conducătorii Centrului școlar U.C.E.C.O.M. subapreciază însă însemnătatea bibliotecii în procesul de învățămînt și educare a elevilor. Așa se explică de ce bibliotecara are trasate și sarcini administrative „mai importante“, nu a fost înscrisă la nici un curs de pregătire bibliotecară, deși dorește să fie școlarizată. Din lipsă de timp, citește puțin sau de loc.

O situație asemănătoare, am întâlnit și la biblioteca clubului „Grivița Roșie“. Tovarășele bibliotecare Aristide Eufrosina și Cor-

vătescu Elena, pe lîngă munca cu cartea, fac de serviciu la casieria cinematografului, completează invitațiile pentru diferite spectacole ce se organizează la club, stampilează biletele de spectacol, etc. — lucrări îndeplinite uneori cu biblioteca închisă în timpul programului. Neavînd timp, cele două bibliotecare studiază destul de puțin, ceea ce se resimte în munca bibliotecii care lasă de dorit în deosebi în atragerea și îndrumarea lecturii cititorilor, în evidența cititorilor și a cărților citite, completarea cataloagelor, etc. Lipsa culturii generale se resimte tot mai mult și în relațiile cu cititorii la bibliotecara-ajutor Rădulescu Elena, de la biblioteca populară nr. 11, care nu întotdeauna le poate satisface cerințele.

Cîteva deziderate ale bibliotecarilor

Arătăm mai sus că în sprijinul activității bibliotecarilor se află materialele metodice și ajutoare tipărite de forurile superioare. Să vedem, acum, în ce măsură materialele existente sînt cunoscute de bibliotecari, dacă-i ajută în muncă, dacă ele corespund ca tematică problemelor curente ale muncii cu cartea și în sfîrșit, de ce alte materiale au nevoie în plus.

În general, lucrări ca: **Minimul de tehnică de bibliotecă**, **Manualul bibliotecarului sindical**, **Clasificarea zecimală**, **Anuarul cărților**, **Buletinele bibliografice** și altele ne-au fost citate de majoritatea bibliotecarilor ca un sprijin real în pregătirea lor profesională. Există propunerea retipăririi și completării unora dintre ele, așa cum s-a făcut cu lucrarea **Minimul de tehnică de bibliotecă**.

Ne-a fost semnalată apoi necesitatea unor culegeri de materiale care să conțină tratări ale unor metode de muncă cu cartea, în special ale celor mai puțin cunoscute (procesul literar, raftul liber, brigăzile științifice, etc.).

De exemplu: tov. Boroș Vasile, de la biblioteca populară nr. 11, propune să se tipărească materiale informative despre activitatea bibliotecilor populare orășenești. De

asemenea, simte necesitatea cât mai multor materiale ajutătoare pentru recenzii, seri literare, simpozioane, cele existente socotindu-le insuficiente.

Tov. Zamfir Maria, de la biblioteca populară „Al. Odobescu“, cere materiale mai ample despre brigăzile științifice și raftul liber, pe care vrea să-l aplice în unitatea sa.

O problemă care pasionează pe toți bibliotecarii și în care sînt lipsiți de materiale ajutătoare este procesul literar, ca acțiune de masă în popularizarea cărții. Deoarece nu îi este clar cum trebuie realizat un proces literar, ce anume cărți trebuie alese și cum trebuie condusă dezbateră, biblioteca clubului „23 August“ a renunțat la această metodă, iar cea a clubului „Finanțe-Bănci“, nu îndrăznește s-o folosească.

Discuția în jurul procesului literar, inițiată de „Călăuza bibliotecarului“, a fost întîmpinată cu viu interes de bibliotecarii vizitați de noi. Este însă necesar ca Biblioteca centrală de Stat să elaboreze cât mai grabnic un material de îndrumare care să dea acestei acțiuni de masă cu cartea, înțelesul și forma de realizare convenită.

De asemenea, unii bibliotecari ne-au semnalat că s-au publicat prea puține materiale din specificul bibliotecilor școlare, care trebuie să joace un rol important în îndrumarea lecturii elevilor și politehnizarea învățămîntului.

Tov. Zugrăvescu Maria, de la biblioteca școlii medii mixte nr. 12, a propus revistei „Călăuza bibliotecarului“ ca să publice articole privind aspecte cât mai variate din activitatea bibliotecilor școlare, strîns legată de procesul instructiv-educativ pentru deprinderea tuturor elevilor, începînd din clasele mici, cu lectura cărților. Prezența cât mai frecventă a unor asemenea materiale ar înlesni un rodnic schimb de experiență între bibliotecile școlare.

Alți bibliotecari școlari (școlile medii mixte nr. 1 și 11) au cerut să le fie trimise materialele metodice și de tehnică bibliotecară, elaborate de B.C.S., dat fiind

utilitatea lor în organizarea și desfășurarea activității cu cartea în școli.

Un deziderat al majorității bibliotecarilor este și publicarea cât mai multor materiale bibliografice de recomandare, care să-i orienteze și să-i îndrume în organizarea informării cititorilor asupra problemelor la ordinea zilei (politice, culturale, științifice).

De exemplu, tov. Catană Viorica de la biblioteca clubului „Finanțe-Bănci“, a remarcat utilitatea existenței unor bibliografii în sprijinul documentării operative asupra informării politice, cât și a modului cum să organizeze consultațiile, expozițiile, etc.

Tov. Galina Grosu, de la biblioteca uzinelor „Clement Gottwald“ simte nevoia unei lucrări de analiză a poeziilor contemporane, deoarece deseori cititorii-muncitori, înscriși la cursurile fără frecvență, îi cer asemenea materiale pe care biblioteca nu le are și nici nu poate totdeauna să le dea un răspuns și o îndrumare competentă. De asemenea, far fi necesare și recenzii de cărți mai ample, scrise la un nivel accesibil muncitorilor, cele care apar în reviste avînd un nivel prea ridicat pentru cititorii uzinei și chiar pentru acțiunile de masă pe care le organizează.

Buletinul lunar „Cărți noi“, editat de Direcția difuzării cărții, deși a fost îmbunătățit în ultima vreme sub aspectul grafic și redacțional, este încă departe de a corespunde cerințelor bibliotecarilor. Ei cer de la acest buletin cât mai multe recenzii, pe înțelesul cititorilor, recomandări de cărți pe problemele propagandei ateist-științifice și în general o sistematizare pe teme a materialelor publicate, ceea ce ar ajuta pe bibliotecari să se orienteze mai lesne în cuprinsul lui, potrivit cerințelor fiecăruia.

Redacția noastră apreciază ca juste propunerile făcute de bibliotecari, în cadrul raidului-anchetă. În ceea ce ne privește, o parte din ele au fost incluse în planul de muncă și anume: activitatea bibliotecilor școlare, continuarea discuțiilor în jurul procesului literar, brigăzile științifice, expuneri bibliografice pe teme, etc.

Importanța organizării practicei

SIMONA IANCOVICI

Profesoară la Școala medie tehnică de activiști culturali
Secția bibliotecari

Orele de curs și teoretice își au desigur un rol deosebit de important în procesul de învățămînt. Ele sînt elementul de bază, fără de care nu se poate concepe însușirea cunoștințelor în mod științific și sistematic. Într-o școală care pregătește tehnicieni pentru munca de bibliotecă, o atenție cu totul deosebită trebuie acordată organizării muncii practice.

De aceea practicii i s-a rezervat un timp suficient, fiind planificată fie pentru completarea directă a cunoștințelor teoretice, fie după terminarea cursurilor, pe o perioadă de aproape 2—4 luni. Practica se desfășoară la bibliotecile regionale și raionale, indicate de Direcția Bibliotecilor, acolo unde există bibliotecari competenți și cu rodnică experiență în muncă.

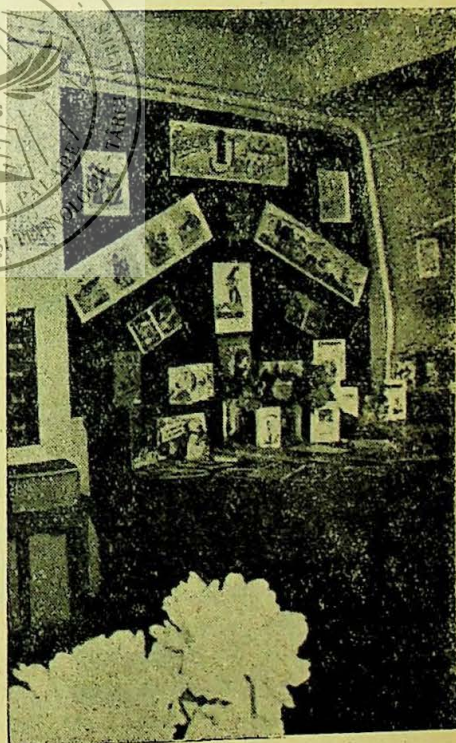
Buna organizare a practicii pentru viitorii bibliotecari este o preocupare continuă a colectivului de profesori de specialitate din școala noastră.

O condiție absolută este ca la absolvirea școlii, foștii elevi să stăpînească bine tehnica muncii bibliotecare, pe care s-o poată desfășura cît mai bine, potrivit cerințelor crescînde ale cititorilor. De asemenea, este necesar ca ei să capete deprindere, obișnuință, experiență, pentru a-și duce munca în mod constructiv, să găsească mai ales forme noi de activitate, în care bogatele cunoștințe teoretice și practice însușite în școală să se împletească cu elanul tineresc și dragostea pentru răspîndirea culturii.

Bibliotecile de masă s-au dezvoltat în țara noastră paralel cu creșterea cadrelor de bibliotecari. O dificultate care stăruie este aceea de a găsi exemple și posibilități de practică corespunzătoare la toate noțiunile și aspectele teoriei.

De aceea găsirea unor forme concrete de practică în cadrul școlii, care să fie atît de bine organizate încît să servească drept model atît elevilor cît și bibliotecarilor, a prins tot mai multă consistență în ultima vreme, reușindu-se să se facă trecerea spre o practică reală, lipsită de artificiile obișnuite unei practici de laborator.

Dacă problemele de catalogare și clasificare practică au fost realizate în mod obișnuit și în condiții bune în școală, în privința organizării activității bibliografice

*Expoziție de cărți organizată în cinstea
Zilei Internaționale a copilului*

și în special a muncii de popularizare a cărții s-a găsit abia de curind calea dorită. Asupra acestei probleme vom săruși în cele ce urmează.

În vreme ce la clasă, disciplinele pe specialități au un aspect oarecum unilateral, cu clasificări și sistematizări proprii fiecărui obiect de studiu, în cadrul practicii ele se împletesc, se întrepătrund, aproape se confundă, formînd un mănunchi bogat și puternic, care duce la o altă spre o activitate vie și creatoare.

La EXPOZIȚIILE DE CĂRȚI, organizate de către colectivele restrînse de elevi din anul I, — cu prilejul diferitelor evenimente internaționale și interne sau la aniversări și comemorări — s-a urmărit un plan de lucru care a dus la realizarea corectă a acțiunii. Folosind în special „Calendarul bibliotecarului“ și „Călăuza bibliotecarului“ s-a făcut din timp programarea și realizarea lor. Astfel s-au remarcat expozițiile organizate cu prilejul zilei de „8 Martie“, „1 Mai“, „1 iunie“, aniversării nașterii lui V. I. Lenin, Maxim Gorki, William Shakespeare, etc.

Folosind un plan atent studiat, consultînd catalogele și împărțind munci pe oameni, colectivul de elevi a căutat cele mai potrivite mijloace vizuale pentru valorificarea materialelor expuse, punîndu-se la îndemîna cititorului o totalitate de elemente care să-l apropie și să-l familiarizeze cu personalitatea prezentată, cu evenimentul istoric reflectat de expoziție.

Numeroase cunoștințe însușite la diferite cursuri, au fost adunate, cu acest prilej, verificate și valorificate.

Astfel, s-au studiat numeroase lucrări, s-au ales citate, care au fost scrise apoi în mod foarte îngrijit, s-au ales cărți, s-au împrumutat de la alte biblioteci unele ediții rare, s-au făcut descrieri adnotate, liste bibliografice de recomandare și albume tematice. S-a căutat ca această multitudine de materiale să fie expusă într-un mod armonios, într-un ansamblu bine încheiat și simetric constituit. Tablourile, florile și în general aspectul decorativ adec-

vat au ajutat în mare măsură la reușita expozițiilor.

Un colț, special amenajat, a fost ocupat de acele periodice care reflectau aspecte noi, actuale, studii, referate și cronici în legătură cu operele prezentate.

RECENZIILE ocupă un loc important atît în munca bibliografică cît și în popularizarea cărților pe cale orală.

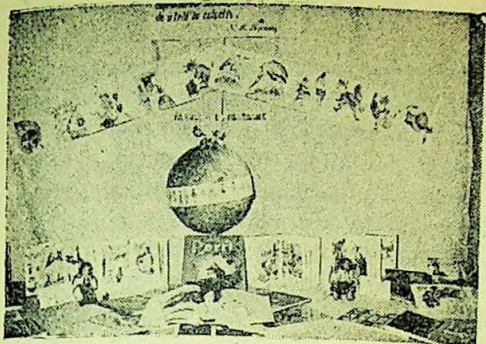
Recenzia este folosită adesea de bibliotecile de masă pentru popularizarea cărților noi intrate în bibliotecă, pentru răspîndirea lor în rîndurile cititorilor. S-a observat, în ultima vreme, că recenzia a devenit mai puțin căutată și apreciată de cititori, iar motivul s-ar părea a fi lipsa noului în organizarea unei asemenea manifestări, — ea reducîndu-se în fapt doar la o prezentare simplă, rezumativă, a operei.

Recenziile întocmite de elevi, susținute mai întîi în clasă și apoi în public, s-au referit la cărți din literatura romînă (clasică și contemporană), rusă și sovietică și din literatura universală. S-au ales acele cărți care prin conținutul lor să permită exemplificări interesante, ca de exemplu: recitări din volumul Heine, H.: *Poezii*; audii muzicale la operele: Robeson, Paul: *Aceasta este poziția mea*; Andrei, Tudor: *G. Enescu*; Vinogradov, A.: *Viața lui Paganini*; Rolland, Romain: *Viața lui Beethoven*; proiecții de diapozitive cu reproduceri din opera marilor pictori cu prilejul prezentării cărților: Drimba, V.: *Leonardo da Vinci*; Feuchtwanger, Lion: *Goya*, ș. a.

În felul acesta, cititorul se apropie și pătrunde mai lesne înțelesul operii, stabilind un contact direct cu conținutul ei, trezindu-i gustul pentru lectură, pentru adîncirea prin studiu a cărții prezentate.

După lectura făcută în clasă, elevii au susținut recenziile în fața cititorilor. Manifestarea s-a realizat în bune condiții și în raionul Stalin, unde comisia de femei din circumscripția 161, a programat cite o recenzie susținută de elevii noștri, la cercurile de citit săptămînale.

S-a căutat să se organizeze și alte forme de popularizare a scriitorilor, compozitorilor

O expoziție de cărți,
amenajată de elevii școlii.

și oamenilor de știință. Unele au fost destul de încheiate și interesante, de exemplu seara literară închinată lui Mihail Eminescu, bibliotecar și poet sau povestiri pentru copii, cataloage-album și multe altele.

În privința MUNCII BIBLIOGRAFICE s-a trecut de la formele mai simple (ca liste de recomandare, planuri de lectură), la bibliografia de evidență pe teme mai largi, mai importante și de actualitate.

Astfel, elevii din anii I au întocmit Bibliografia lucrărilor Congresului al XXI-lea al P.C.U.S. care oglindește în cele peste 500 de titluri, sistematizate pe clasificări de materie, așezate în ordine alfabetică, importanța covârșitoare a evenimentului.

Această lucrare colectivă, reprezintă un serios început pe linia dezvoltării continue a inițiativelor și eforturilor desfășurate de elevii noștri, care deși intrați de curând pe băncile școlii au reușit să se atașeze de viitoarea lor profesiune.

Totuși, se mai simte nevoia de a găsi condiții de a traduce în practică unele metode superioare de muncă, întâlnite destul de rar în bibliotecile noastre și care să fie experimentate și generalizate. Este vorba de consfătuiri cu cititorii, procese literare ș.a. De asemenea, este necesară întocmirea unor lucrări bibliografice mai numeroase, potrivit cu cerințele actuale, a unor fișiere tematice, cât și de a folosi metode cunoscute în forme reînnoite însă și bine studiate, care să-și aducă astfel contribuția lor în pregătirea viitorilor noștri bibliotecari.

PE MARGINEA UNUI PROCES LITERAR

*Cine este vinovat
de moartea lui Ezechiel Ursu?*

Preocupată de a face o popularizare cât mai intensă a cărților, biblioteca regională Iași a organizat un proces literar asupra romanului **Setea** de Titus Popovici.

Conducerea bibliotecii s-a orientat just în alegerea cărții, ce urma să fie dezbătută în cadrul procesului literar. Romanul **Setea** al talentatului scriitor Titus Popovici tratează o problemă importantă din viața satelor noastre după eliberare. Este vorba de perioada frământată a anilor 1945—1946, cînd sub conducerea partidului, țărănimea muncitoare a trecut la luarea în stăpînire a pămînturilor marilor latifundiari. Frescă vie a exploatării moșierești din trecut, cartea dezbate ciocnirea dintre nou și vechi, împotrivirea pînă la crimă a foștilor exploatare și biruința nestăvilită

a maselor de țărani săraci, care-și frâng lanțurile și o pornesc cu hotărâre pe drumul ce-i va duce spre viața liberă, îmbelșugată, de azi.

Această manifestare de masă cu cartea s-a bucurat de o largă apreciere a cititorilor din localitate, care au participat în număr mare la dezbaterile ce au avut loc în sala Teatrului evreesc de Stat. În prealabil, manifestarea a fost sistematic pregătită de către conducerea bibliotecii regionale, care și-a atras colaborarea unui activ de intelectuali (avocați, profesori și actori). Aceștia au colaborat la realizarea textului procesului literar, precum și la interpretarea lui în ședință, în fața cititorilor.

Procesul literar s-a ținut după uzanța obișnuită în tribunal, avînd un președinte, grefier, procuror, acuzare și apărare, martori, etc. Pentru a se da dezbaterilor o desfășurare antrenantă, ele s-au axat pe întrebarea „Cine este vinovat de moartea lui Ezechil Ursu”? Pentru a trage concluziile la această întrebare, procesul literar s-a desfășurat în două etape: 1) în anul 1945, cînd în fața complexului de judecată este adus învățătorul George Teodorescu învinuit de moartea lui Ezechil Ursu și 2) în anul 1955, cînd întregul proces este reluat de pe pozițiile justiției populare.

Vom analiza în cele ce urmează felul cum s-au realizat cele două etape ale procesului literar.

Procesul s-a început prin citirea de către grefier a actului de acuzare prin care Găvrila Ursului din satul Lunca deschide acțiune de judecată împotriva lui George Teodorescu, directorul școlii, pe care-l acuză de moartea feciorului său, Ezechil Ursu, cerînd în încheiere pedepsirea vinovatului. După aceea, a urmat interogatoriul învățătorului George Teodorescu care descrie amănunțit atacul din casa Fogmeogaiei, pornit în noaptea de 3-4 martie 1945 de către dușmani ai reformei agrare cu scopul de aș suprima. Apoi, cum în pădure unde se refugiaseră spre a scăpa cu viață, au fost împușcați Ardeleanu și Gligor a Hahăului, încheind cu împrejurările care au dus la moartea unuia din agresori, Ezechil Ursu.

În continuare au fost audiați martorii Fogmeogaia Profira, profesorul Suslănescu, Maria Ursu, învățătorul Cordiș Petre, Blotor Florin zis Clampău și Mitru Moț, care prin depozițiile lor au recunoscut: 1) Învățătorul Teodorescu, Ardeleanu și Gligor a Hahăului au fost atacați în noaptea de 2-3 martie de un grup înarmat care a năvălit în casa Fogmeogaiei, unde se aflau aceștia; 2) Printre agresorii înarmați se afla și Ezechil Ursu; 3) Ardeleanu și Gligor a Hahăului au fost asasi-nați în pădure de grupul în care era Ezechil Ursu; 4) Agresiunea a fost pusă la cale într-o reuniune ce a avut loc la conacul baronului Papp de Zerind și la care luase parte avocatul Spinanțiu, comandantul legionar Baniciu și uneltele lor din sat: învățătorul Cordiș, Picu și Cloambeș; 5) Învățătorul George Teodorescu se bucură de stima întregului sat, în favoarea lui fiind pînă și depoziția soriei lui Ezechil, Maria Ursu; 6) Ezechil Ursu era un tip descompus, stăpînit puternic de simțul de proprietate, care-l dusese la o ceartă și amenințări cu moartea, față de părintele său, Găvrila Ursului, din cauză că nu voia să-i dea partea lui de pămînt. În seara crimei, Ezechil fusese beat.

Avocații apărării și-au dezvoltat apoi pledoariile în jurul următoarelor întrebări:

- 1) Omorîrea lui Ezechil Ursu poate fi judecată ca un caz izolat sau legată de complexul de împrejurări care au culminat în noaptea de 3-4 martie 1945?
- 2) Este vinovat învățătorul George Teodorescu de crimă sau a fost în legitimă apărare în fața unor agresori cari urmăreau să-l omoare, după ce asasinaseră pe doi din tovarășii lui?

În lămurirea primei întrebări, apărarea a evocat pe larg — folosind și depozițiile martorilor — lupta care se dădea în sat pentru înfăptuirea reformei agrare, prin împărțirea moșiei lui Papp de Zerind. În această luptă se aflau de o parte

țărani săraci din Lunca, în frunte cu comuniștii Ardeleanu, Gligor a Hahăului și Teodorescu, iar de cealaltă baronul Romulus Papp de Zerind, mare latifundiar, și slugile lui: avocatul Spinanțiu, Picu, legionarul Baniciu, Găvrila Ursului — tatăl lui Ezechil — unul din cei mai îndirjiți chiaburi din sat.

Apărătorii au arătat cu acest prilej legitimitatea luptei dusă de țărani muncitori, evocînd neagra lor exploatare în trecut de către moșieri, încercările țărănilor de a scutura acest jug prin răscoale înecate în sînge de către asupritori. În fața luptei drepte, legitime, a țărănilor din Lunca, bogătanii satului s-au dat la acțiuni dușmănoase, organizate de „marele lor stăpin“ Papp de Zerind. Deci, evenimentele din noaptea de 3—4 martie nu pot fi judecate de sine stătător.

În ceea ce privește întrebarea dacă învățătorul George Teodorescu poate fi socotit vinovat de crimă, apărarea a început prin a face mai întii portretul moral al acuzatului. Lubit de oamenii cinstiți din sat, învățătorul Teodorescu — ajutat de Partidul Comunist Român — luptă și biruie toate manevrele reacțiunii, ajungînd pînă la urmă să înjghebeze o comisie agrară în sat și să împartă moșia lui Papp de Zerind țărănilor săraci din Lunca. Omorîrea lui Ezechil nu este efectul unei crime a lui Teodorescu, ci urmarea firească a unei legitime apărări.

Prima parte a procesului literar s-a încheiat cu un verdict de achitare a lui George Teodorescu, urmînd ca această sentință să fie dezbătută în partea doua a procesului literar, arătîndu-se cu acest prilej legitimitatea ei de pe poziția justiției populare.

Partea a doua a procesului a constituit o rechizitoriu al procuraturii, — după 10 ani de la judecarea învățătorului George Teodorescu și care a dezbătut dacă a fost just ca el să fie adus în fața judecării. Concluzia rechizitorului este aducerea pe banca acuzaților a adevăraților criminali: baronul Romulus Papp de Zerind și uneltele sale.

Procurorul a pornit de la o scurtă evocare a faptelor petrecute în primăvara anului 1945. El a arătat lupta dusă de Partidul Comunist Român pentru a da pămînt țărănilor săraci, prin aplicarea reformei agrare. În sprijinul acestei lupte, în satul Lunca fusese trimis muncitorul comunist Ardeleanu, care înființează aici o celulă de partid, în care intră învățătorul George Teodorescu și țăranul sărac Mitru Moț. Celula de partid ajută să se formeze în sat o comisie agrară, împărțind țărănilor săraci pămînturile lui Papp de Zerind.

În fața luptei drepte, legitime, a țărănilor săraci din Lunca, reacțiunea răspunde cu acțiuni dușmănoase, criminale. Conacul baronului Papp de Zerind este cuibul acestor uneltiri. Aici se organizează în perioada 22 februarie — 5 martie 1945, de către Papp de Zerind și clica sa un șir de acțiuni dușmănoase împotriva țărănilor săraci și a comuniștilor din Lunca și care au culminat cu asasinarea a doi membri ai celulei comuniste din sat.

Muncitorul Ardeleanu și țăranul sărac Gligor a Hahăului au fost uciși de reacțiune, deoarece în calitatea lor de comuniști conduceau și ajutau pe țărani muncitori din Lunca să scuture jugul exploatării moșierești. În această luptă, George Teodorescu scapă cu viață, numai printr-o întîmplare.

Pe banca acuzării sînt aduși deci adevărații vinovați: baronul Romulus Papp de Zerind, instigatorul și organizatorul acțiunilor criminale din satul Lunca, împreună cu slugile sale: avocatul Spinanțiu Horia, comandantul legionar Baniciu Corneliu, Blotor Florin zis Clampău, participant la rebeliunea legionară din 1941, chiaburul Cloambeș zis Lădoi, învățătorul Cordiș Petre și Găvrila Ursului, autorul moral al morții lui Ezechil Ursu și denunțatorul calomnios al lui George Teodorescu.

Acestor acuzați, procurorul le cere condamnarea pentru crime de răzvrătire împotriva ordinii de stat, instigare și făptuire de omor premeditat, potrivit articolelor respective din Codul penal.

Sentința — a conchis procurorul — trebuie să fie în același timp și un avertisment pentru toți acei dușmani ai poporului, care se încumetă să uneltească împotriva cuceririlor regimului nostru democrat-popular, împotriva mersului nostru înainte spre socialism.

★

Deoarece rostul unui proces literar este acela de a analiza profund și în spirit partinic faptele cuprinse în cartea aleasă să fie dezbătută în fața cititorilor, — vom discuta unele probleme pe care socotim că biblioteca regională din Iași nu le-a realizat în mod just.

Ca o apreciere generală, putem afirma că interpreții au folosit un text, care reflectă conținutul romanului lui Titus Popovici și concluziile ce se impun.

O principală lipsă a textului primei părți a procesului este neglijarea unor martori, care ar fi ajutat în mod mai convingător la demascarea autorilor uneltirilor din Lunca. În schimb, au fost audiați martori la care se putea renunța (Fogmeogoia) și nu a fost citată, de pildă Florița, nevasta lui Mitru Moț, care ar fi putut aduce mărturii prețioase cu privire la personalitatea și activitatea învățătorului Teodorescu, la felul cum acesta era iubit și stimat de țărani săraci din sat. Depoziția Floriței Moț ar fi putut fi și un act de acuzare a /exploatării țărănilor săraci de către chiaburii din sat, deoarece ea trudise din greu pe pământurile lui Cloambeș zis Lădoi.

Se remarcă uneori o prea vizibilă dependență a textului procesului de unele amănunte ale textului romanului, reproducind discuții care nu-și aveau nici o justificare față de fondul judecății, îngreunând-o chiar. De exemplu, învățătorul George Teodorescu reproduce discuția dintre Ardeleanu și Gligor dacă un comunist se poate însura cu o fată de chiabur. Acest fapt nu este reluat în pledoarii, deși avocații apărării cer consemnarea lui în procesul verbal al dezbaterilor. Sau intervenția avocaților apărării care cer martorului Soslănescu să arate de ce renunțase să-și mai dea adeziunea de înscriere în Partidul Comunist. Prin lămuririle date de Soslănescu, se reproduc divagările lui intelectuale de om șovăitor, fără convingeri precise, plin de sine și care nu credea în popor. În realitate, celula de partid din Lunca nici nu luase în serios hotărîrea lui Soslănescu, deoarece îi cunoștea trecutul și nu punea bază pe atașamentul său față de partid.

Referitor la felul cum a fost folosit în proces profesorul Soslănescu, credem că ar fi fost mult mai bine dacă se renunța la dialogurile lui contradictorii cu Teodorescu, în ședință (N. R. Așa ceva nici nu este practic posibil la o judecată — între un acuzat și un martor) și care se depărtau de tema dezbaterilor, fiind vorba de simple discuții pe care cei doi le aveau în clipele de răgaz.

Soslănescu trebuia folosit de avocații apărării ca un mijloc de demascare a cicii reacționare din sat, o mărturie zdrobitoare a asasinării cu premeditare a lui Ardeleanu și Gligor a Hahăului. El participase atât la consfătuirea de la conac, patronată de moșierul Papp de Zerind, cât și la cea din casa lui Cloambeș, unde fusese umilit și brutalizat de Baniciu. Tot el, este acela care știa că Baniciu se află ascuns în sat, cu intenții criminale, executor al dispozițiilor scrise ale lui Papp de Zerind.

Intemeiată pe depozițiile lui Soslănescu — care participase la uneltirile puse la cale de reacțiune, — apărarea trebuia să folosească depozițiile acestuia, să zmulgă masca de pe fața adevăraților vinovați, acuzându-i în ședință drept principali făptași ai crimelor din noaptea de 3—4 martie 1945.

În aceeași ordine de idei, învățătorul George Teodorescu trebuia să aibe o atitudine combativă, să respingă învinuirile aduse, să nu se piardă în povestirea unor amănunte despre Ezechil Ursu, ci ca un comunist adevărat să analizeze cauza reală a întimplărilor din 3—4 martie 1945, arătînd de pe poziții partinice cine sînt dușmanii din umbră ai țărănilor săraci din Lunca. George Teodorescu se prezenta la proces, cu doi tovarăși din celula de partid, asasinați de reacțiune. El trebuia să elogieze curajul muncitorului Ardeleanu, instructorul de partid, care și-a dat viața în lupta cu dușmanul, pentru că țărănimia săracă să-și poată făuri o viață liberă lipsită de exploatare. Muncitorul comunist Ardeleanu este cel care mobilizează pe țărani săraci din Lunca, să respingă atacul înarmat al moțoganilor, asmuțiți împotriva lor de către Papp de Zerind la sfîrșitul lui februarie 1945. Comunist neînfricat, Ardeleanu a căzut apărînd interesele poporului muncitor. Aci, nicăieri în proces, figura lui Ardeleanu nu este evocată. În concluzie, învățătorul George Teodorescu trebuia să acuze cu hotărîre, nu să se dezvinovățească prin relatarea cu lux de amănunte a împrejurărilor agresiunii.

Considerăm, de asemenea, că pledoariile apărării ca și felul cum au fost conduse depozițiile martorilor, au stăruit într-un mod prea obiectivist asupra persoanei lui Ezechil Ursu și a omorîrii sale. Fecior de chiabur, el moștenise de la tatăl său, dorința de înavuțire, gata de orice pentru a-și atinge scopul. Element slab, descompus, cade în mîna reacțiunii care-l folosește pentru suprimarea comuniștilor din sat. Pentru conturarea și mai clară a lui Ezechil Ursu, credem c-ar fi fost bine să fi fost citate ca martori din partea apărării și cîteva din văduvele sărace din sat (Catița Turcului, Lung Saveta) care într-o noapte fuseseră bătute pînă la sînge de către Ezechil Ursu, fiindcă se înscriaseră pe listele întocmite de comisia agrară. De asemenea, trebuia subliniată declarația lui Suslănescu că în noaptea de 3—4 martie 1945, Ezechil Ursu năvălise înarmat în casa Fogmeagoaiei ca să-i omoare pe Ardeleanu, Gligor și Teodorescu. Toate aceste depoziții l-ar fi arătat pe Ezechil Ursu ca participant activ la crimele puse la cale de reacțiune, — unealtă docilă și fără scrupule.

Lipsește din dezbaterile procesului, menționarea faptului important că întreg satul Lunca, la vestea atacului din casa Fogmeagoaiei, pornește să salveze viața lui Teodorescu și a tovarășilor lui. Acest lucru ar fi arătat cu prisosință, că țărani săraci din Lunca erau alături de lupta lui Teodorescu și a tovarășilor lui, împotriva bandeii de asasini a reacțiunii în frunte cu Papp de Zerind, hotărîți s-o pedepsească pentru fărădelegile comise.

Impărțirea procesului literar în două etape, credem că n-a fost fericită. Ideia că în 1945, la un proces politic nu se putea spune lucrurilor pe nume nu este justă. Istoria mișcării noastre muncitorești ne arată că la procesele înscenate de burghezie, comuniștii au atacat cu putere pe exploatare, demascînd crimele puse la cale de aceștia. Din acuzați, ei au devenit acuzatori neînfricați ai unei orînduiri nedrepte și criminale.

Dealtfel, pentru orice cititor al cărții *Setea* pare artificială, de neînțeles, judecarea într-un proces literar tocmai a învățătorului Teodorescu și nu a celor care sînt adevărați făptași ai crimelor din satul Lunca. Inculparea și apoi disculparea lui Teodorescu contrazice însăși esența acestei cărți, scrisă de pe pozițiile demascării dușmanului de clasă în lumea satelor.

Procesul literar asupra romanului *Setea* trebuia deci să se poarte în jurul luptei comuniștilor din Lunca împotriva reacțiunii, să se fi cerut pedepsirea asasinilor lui Ardeleanu și Gligor a Hahăului. În cazul acesta, procesul literar trebuia să aibe titlul: **Cine sînt vinovați de crimele săvîrșite în satul Lunca?**

Din experiența **BIBLIOTECILOR SOVIETICE**

Popularizarea hotărîrilor Congresului al XXI-lea al P. C. U. S.

Între 17—18 martie a avut loc prima ședință a Consiliului privind activitatea bibliotecară, de pe lângă Ministerul Culturii al URSS. Președintele Consiliului V. I. Sunkov, doctor în științe istorice, a ținut un amplu referat „Despre sarcinile bibliotecilor în lumina Hotărîrilor Congresului XXI-lea al P.C.U.S.” Problemele ridicate au fost pe larg discutate, de reprezentanții bibliotecilor din Moscova, Leningrad, Ucraina, Kazahstan, Azerbaidjan, etc.

În centrul atenției referatului și a celor care au luat cuvîntul au stat problemele: participarea bibliotecilor la popularizarea și îndeplinirea Hotărîrilor Congresului XXI-lea; folosirea cât mai amplă a cărților în toate sectoarele de construcție a comunismului, în scopul acordării unui ajutor concret la îndeplinirea planurilor de producție a oamenilor muncii.

În cuvîntările lor, membrii Consiliului au subliniat că noile sarcini care stau în fața bibliotecarilor impun desfășurarea unei munci organizatorice de coordonare a activității bibliotecilor și de prelucrare a principalelor probleme de biblioteconomie și bibliografie. O atenție deosebită s-a acordat îmbunătățirii deservirii cu cărți a orașului și satului în cadrul planului septenal. Cei care au luat cuvîntul au arătat că în legătură cu dezvoltarea învățămîntului fără frecvență, crește rolul bibliotecilor în îndrumarea studiului individual al oamenilor muncii și deprinderea lor de a studia independent. Bibliotecile trebuie de asemenea să ajute la educarea tineretului, să parti-

cipe la activitatea universităților populare de cultură.

Membrii consiliului au arătat că deservirea cititorilor trebuie să fie îmbunătățită din punct de vedere calitativ, fiind necesar să se introducă noi metode de popularizare a cărții; că trebuie depuse eforturi pentru organizarea sălilor de lectură la bibliotecile satești, de creare a secțiilor muzicale și de cărți străine la bibliotecile regionale și bibliotecile orașenești, mari.

Consiliul a discutat apoi problema îmbunătățirii calitative a componenței fondului de cărți de la bibliotecile de masă, subliniind importanța unei coordonări în ceea ce privește completarea lor cu cărți străine. Ei au fost de acord cu noul sistem de aprovizionare a bibliotecilor din R.S.F.S.R., care asigură mai operativ dotarea lor cu cărți și ridică rolul bibliotecarilor în această privință.

Un loc important în discuții l-a ocupat problema atragerii activității voluntare în biblioteci. S-a propus generalizarea și popularizarea experienței colectivelor voluntare de pe lângă biblioteci, lărgirea sarcinilor consiliilor bibliotecilor, organizîndu-se în mod regulat ținerea dărilor de seamă în fața cititorilor. Participanții la ședință și-au exprimat dorința de a întări legătura dintre biblioteci, scriitori și edituri, de a ridica contribuția bibliotecilor la editarea cărților necesare oamenilor muncii.

În referat și discuții, s-a vorbit mult despre pregătirea cadrelor pentru bibliote-

cile științifice, tehnice; despre întărirea bazei materiale a bibliotecilor și introducerea tehnicii noi în dezvoltarea folosirii microfilmelor și a fotocopiilor. S-a arătat de asemenea, necesitatea lărgirii legăturilor internaționale și intensificarea luptei împotriva ideologiei burheze în domeniul bibliografiei și bibliologiei.

În urma celor discutate, a fost adoptată o hotărâre, în care se arată că prima sarcină a bibliotecilor de toate categoriile este popularizarea Hotărârilor Congresului XXI-lea al PCUS, cu privire la îndeplinirea planului septenal, de a intensifica ajutorul acordat organizațiilor de partid și obștești în opera de educare a constructorilor comunismului. Consiliul face apel la bibliotecari ca să atragă pe oamenii muncii la o lectură sistematică, axându-și munca pe specificul sectoarelor în care activează, considerând că în cadrul septenalului trebuie să se asigure deservirea prin bibliotecă a fiecărui centru populat, brigăzi și familii. Consiliul a recomandat Ministerului Culturii din URSS și Ministerelor Culturii din republicile unionale, să asigure aprovizionarea bibliotecilor cu cărți noi, să îmbunătățească sistemul depozitului legal, și acela al schimbului interbibliotecar.

În hotărâre se mai arată că una din principalele sarcini ale Consiliului este coor-

donarea întregii activități metodic-științifice și bibliografice din țară. Consiliul consideră necesar elaborarea unui plan septenal unic de activitate științifică a marilor biblioteci, a Camerelor cărții și institutelor de biblioteconomie. Pentru aceasta s-au indicat o serie de sarcini în domeniul activității științifice și de cercetare și s-a prevăzut rezolvarea unor probleme din domeniul activității bibliotecare.

În scopul întării rolului activității voluntare în cadrul bibliotecilor, Consiliul sprijină ideea creării unei asociații de bibliotecari și a aprobat proiectul de statut. Consiliul a fost de asemenea de acord cu crearea unor consilii de biblioteconomie pe lângă Ministerele Culturii din republicile unionale autonome, ținutale, republicane.

Consiliul a aprobat un birou compus din 14 membri și a elaborat un plan de muncă pe 1959. Pe lângă Consiliu au fost create următoarele secții: biblioteci de masă, biblioteci științifice, biblioteci pentru copii, biblioteci tehnice precum și o serie de comisii pentru: construirea și amenajarea bibliotecilor, legături cu țări străine, o comisie bibliografică și pentru probleme organizatorice, fiind aleși conducătorii secțiilor și ai comisiilor.

ȘTIRI

● La biblioteca orășenească nr. 8 din Vinnița s-a introdus accesul liber la raft. Bibliotecarii au pregătit toate condițiile, scoțind cărțile învechite și depășite, făcând inscripții-citate pe despărțitoarele de pe rafturi.

La introducerea accesului liber la raft, au dat un ajutor prețios colectivul și consiliul bibliotecii. Pentru a putea folosi mai bine periodicele în sala de lectură, ziarele și revistele sînt aranjate în așa fel ca cititorii să le poată vedea titlurile. De

cînd a fost introdus sistemul raftului liber, a crescut numărul cititorilor și al cărților citite. Pentru a ajuta pe cititori ca să-și aleagă cartea necesară, biblioteca are următoarele fișiere: **Perspective mărețe, Cărți despre regiunea Vinnița, Știința împotriva religiei** etc. S-a elaborat de asemenea un afiș **Ucraina în cadrul septenalului** și s-au organizat expozițiile **Studiați materialele Congresului al XXI-lea al P.C.U.S., Ce să citim, Cărți noi de știință popularizată și Marele poet ucrainean T. Șevcenko.**

BIBLIOTECI

Sindicale

ÎN SPRIJINUL RĂSPÂNDIRII CUNOȘTINTELOR TEHNICE

Biblioteca clubului uzinelor „7 Noiembrie” din Craiova se situează printre bibliotecile sindicale din acest oraș care desfășoară o frumoasă și rodnică activitate. An de an, ea obține rezultate tot mai bune în munca de popularizare și difuzare a cărților și de atragere a unui număr tot mai mare de cititori din rîndul muncitorilor.

Instalată în două camere mari și spațioase, una folosită ca sală de lectură, biblioteca este înzestrată cu tot ce-i este necesar: mobilier, dulapuri, vitrine și un fond de cărți de aproape 5500 volume, cuprinzînd cărți din cele mai diferite domenii — social-politice, tehnice, științifice, literare, etc., precum și numeroase colecții de ziare și reviste. Pînă la data de 1 iunie a.c., numărul cititorilor ajunsese la 436, mai mult cu 46 decît în întreg anul 1958, și difuzîndu-se 2057 cărți.

Un factor important care a contribuit la dezvoltarea activității acestei biblioteci este colaborarea permanentă cu filialele S.R.S.C.-ului și a A.S.I.T.-ului, biblioteca regională și cabinetul tehnic al uzinei. Cu sprijinul acestora se organizează o bogată activitate de masă, legată de cele mai actuale probleme. De mai bine de 3 ani de cînd este bibliotecar, tov. Marcu Ștefan conduce biblioteca cu multă pricepere și tragere de inimă, reușind să-și atragă încrederea și simpatia cititorilor.

Una din preocupările de seamă ale bibliotecii clubului „7 Noiembrie” din Craiova, o constituie sprijinul acordat cititorilor săi pentru însușirea tehnicii noi avansate și a metodelor de muncă specifice producției uzinei. Fondul de cărți, variat, existent în bibliotecă, ajută pe cititori să-și însușească cele mai noi metode de muncă, să cunoască

cele mai avansate realizări în domeniul tehnicii, aplicarea în practică a acestor metode contribuind la îmbunătățirea muncii lor, la ridicarea productivității și reducerea prețului de cost. Pentru popularizarea acestor cărți, biblioteca folosește metode din cele mai variate și atrăgătoare, cum sînt: prezentări de cărți tehnice, jurnalul vorbit, întîlniri între tineret și muncitori vîrstnici, fruntași în producție, expoziții de cărți, etc. O metodă care dă rezultate din cele mai bune și care se bucură de mult succes în rîndul cititorilor este concursul ghicitoare, pe teme tehnice.

În colaborare cu filiala A.S.I.T.-ului și cabinetul tehnic s-au ținut diferite conferințe pe teme ca: **Productivitatea muncii și cauzele sporirii ei**; **Îmbunătățirea calității produselor uzinei**, etc., după care s-a făcut și recomandarea cărților legate de problemele respective. În aceste acțiuni, ca și la **Jurnalul vorbit**, sînt folosiți specialiști — ingineri tehnicieni. Metoda **Jurnalului vorbit** constă în prezentarea unei teme, legate de procesul tehnologic al diferitelor produse fabricate în uzină, filiera prin care trece un produs de la turnare pînă la montaj. Aci, metoda de prezentare este foarte atractivă: 2—3 specialiști vorbesc cîte 10—15 minute fiecare expunînd metodele cele mai bune care contribuie la îmbunătățirea calității produselor realizate în uzină. Aceste **Jurnale vorbite** sînt însoțite și de expoziții sau standuri de cărți tehnice, legate de tematica jurnalului.

Dat fiind că majoritatea muncitorilor uzinei „7 Noiembrie” este formată din tineret, biblioteca sprijinită de organizația de partid și U.T.M., acordă o atenție deosebită educării acestuia în spiritul disciplinei în muncă, al grijii față de avutul obștesc și îndeplinirea sarcinilor de producție. În acest scop se organizează întîlniri între muncitorii

tineri și vîrstnici, care le vorbesc despre felul cum trebuie să se comporte la locul de muncă, cum trebuie să lucreze. O astfel de întîlnire a avut loc la bibliotecă cu lăcătușul Aurelian Florea, fruntaș în producție, decorat cu Medalia Muncii, care a vorbit tineretului despre experiența sa în muncă și despre cele văzute în întreprinderile din Uniunea Sovietică, pe care a vizitat-o de curînd. Biblioteca a mai organizat întîlniri între tineret și fruntașul în producție Anton I. Florea, mecanic ajustor, unul din cei mai vechi muncitori ai uzinei. Acesta a povestit condițiile în care muncea în trecut la fosta fabrică a lui Brătășanu și Greipel, despre „infernul” care era în cocserie și sălbateca exploatare la care erau supuși muncitorii. Astăzi, uzina este una din cele mai moderne utilitate, cu mașini noi, tineretul avînd condiții optime atît pentru muncă cit și pentru studiu, mărturie a grijii partidului și guvernului nostru pentru bunăstarea oamenilor muncii.

În jurnalul de zi al bibliotecarului Marcu Ștefan sînt înregistrate numeroase asemenea acțiuni, cu care pe drept se poate mîndri biblioteca uzinelor „7 Noiembrie”. În acest jurnal sînt înscrise și alte acțiuni. Așa de pildă în luna februarie a. c. a avut loc un concurs pe tema: **Să ne cunoaștem meseria de strungar**, organizat cu muncitorii de la secția strungărie. Din vreme, bibliotecarul a difuzat celor care doreau să participe la concurs bibliografia și materialele necesare pentru documentare ca **Manualul strungarului** și altele. Printre concurenții cîștigători se află utemistul Viorel Buzărnescu și Knizel Mircea, cititori buni ai bibliotecii.

Un alt concurs, care s-a bucurat de un frumos succes, a fost și acela pe tema: **Să cunoaștem fluxul tehnologic al principalelor produse ale uzinei**. Atît pentru formularea întrebărilor, cit și pentru răspunsuri, biblioteca a apelat la specialiștii din uzină. 2 săptămîni înainte. La concurs și-a dat materialul documentar a fost difuzat cu 2 săptămîni înainte. La concurs și-a dat contribuția și brigada artistică de agitație, care a prezentat la sfîrșit un bogat program artistic. Cîștigătorilor Băjan Alexan-

dru, găuritor, Mincă Aurel, lăcătuș și Roman Florea, forjor, li s-au înmînat de către conducerea clubului premii în obiecte și cărți.

Pentru o mai largă răspîndire a cărților în rîndul muncitorilor, biblioteca a organizat 4 biblioteci mobile pe secții, la locul de muncă, înzestrate fiecare cu cîte 50 cărți. Responsabilii acestor biblioteci sînt delegații culturali ai comitetelor de secții, care aduc un aport important la mărirea numărului de cititori și de cărți citite. O frumoasă activitate desfășoară bibliotecile mobile conduse de turnătorul Tugui Marin și de pontatoarea Marcu Aurora, care au în medie cîte 25 cititori.

La fiecare început de lună se organizează consfătuiri cu bibliotecarii voluntari de la bibliotecile mobile, în cadrul cărora se discută probleme legate de munca cu cartea, ce părere au cititorii despre biblioteca lor, cărțile cerute și necesare secțiilor respective, sarcinile ce revin în cursul lunii următoare și la realizarea cărora trebuie să-și aducă contribuția fiecare bibliotecă mobilă.

Trebuie arătat că întreaga activitate a bibliotecii se desfășoară pe baza unui plan general elaborat de Sfatul bibliotecarilor din Craiova, în concordanță cu sarcinile specifice fiecărei biblioteci în parte.

În cinstea zilei de 23 August, colectivul de conducere al Sfatului bibliotecarilor a lansat o chemare la întrecere către toate bibliotecile sindicale din cuprinsul orașului și regiunii Craiova, sub lozincă: **Fiecare membru de sindicat, un cititor al bibliotecii**. Printre obiectivele principale ale acestei chemări se află intensificarea muncii cu cartea tehnică și literară și organizarea unei susținute activități de masă cu cartea. O comisie specială, organizată de Consiliul sindical regional Craiova va analiza la 15 august a. c. rezultatele primei etape a acestei întreceri.

Biblioteca clubului „7 Noiembrie” din Craiova depune eforturi sporite pentru a se afla în primele rînduri ale cîștigătorilor acestei întreceri, care contribuie la îmbunătățirea conținutului activității sale.

D. TH. NECULUȚA

Ț anul acesta, la 15 iulie, se împlinesc 100 de ani de la nașterea lui D. Th. Neculuță, primul poet pe care clasa muncitoare l-a dăruit literaturii noastre. Personalitatea și opera lui Neculuță au însemnatate deosebită pentru oamenii muncii din țara noastră.

Poezia lui Neculuță este expresia năzuințelor proletariatului din România de la sfârșitul veacului al XIX-lea, este strigătul de revoltă și de ură împotriva exploatorilor hrăpăreți și nemiloși.

D. Th. Neculuță s-a născut la 15 iulie 1859 la Tîrgul Frumos, din țărani săraci, care trudeau cu ziua pe la casele bogăților. De mic, a cunoscut cele mai grele lipsuri. La vârsta de 10 ani, „Dumitrică“ părăsește casa părintească, ducându-se la Iași.

Nereușind să intre într-o școală de muzică, pleacă la București unde nu poate trece pragul Conservatorului din cauza taxelor mari și a lipsei de bani. Intră ucenic la un cizmar, unde învață meseria. Pînă la sfârșitul vieții, muncește din greu cîte 10—14 ore pe zi, avînd mereu trează în suflet setea de a citi. „Nu pierdeți timpul în zadar, — spunea el tovarășilor muncitori — nu uitați că el e învățătură de minte. Profitați de fiecare clipă de libertate. Viața e scurtă și mai cu seamă pentru noi, care ne trecem cele mai frumoase clipe muncind pentru fericirea altora“.

Istovit de munca grea pentru existență, D. Th. Neculuță își petrece nopțile citind și scriind poezii.

Din această dramă a existenței s-a născut la D. Th. Neculuță — în contact cu mișcarea muncitorească — o puternică conștiință de clasă a exploatatului, o ură neîmpăcată împotriva orînduirii bazată pe exploatarea omului de către om, cum nici un alt poet nu manifestase în versuri pînă la dînsul. Această conștiință luptătoare atașată pînă la moarte clasei muncitoare, este izvorul poeziei cu conținut revoluționar, predominantă în creația literară a lui D. Th. Neculuță.

D. Th. Neculuță a fost un agitator și propagandist socialist, dar în același timp și un educator al muncitorimii timpului său. El a insuflat celor din jurul său — odată cu dragostea pentru învățatura lui Marx și Engels — și dragostea pentru marea și adevărata cultură progresistă. De la Neculuță ne rămîne adevărata lozincă muncitorească, cu un conținut profund progresist: „Timpul este învățătură, timpul este minte“ opusă lozincei mercantile, mincinoase și ridicole a burgheziei, că timpul este bani.

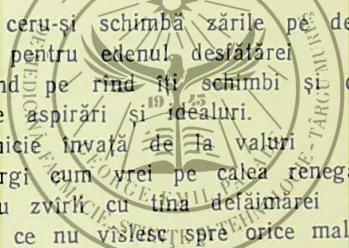
Cu tenacitatea caracteristică muncitorului, D. Th. Neculuță și-a însușit din tezaurul literaturii universale bunurile ei cele mai de seamă. Noaptea tîrziu, după ce termina lucrul pentru patronul său, citea cu nesaț la lumina slabă a unei lămpi cu gaz, în decorul sărăcăcios al odăiței sale din șoseaua Ștefan cel Mare. Pe o masă simplă de brad erau înșirate comorile spirituale ale umanității: clasicii marxismului, alături de Homer, Virgiliu, Balzac sau Zola. Pentru Neculuță fiecare clipă liberă trebuia de îndată transformată în poezie sau în lectură.

Neculuță a simțit cu deosebită ascuțime faptul că, în orînduirea burghezo-moșierească, totul era împotriva muncitorilor. Ura lui neîmpăcată împotriva asupririi, legătura lui strînsă cu muncitorii exploatați, printre care ca lucrător cizmar, se

număra el însuși, l-au făcut să lupte împotriva nedreptei orînduiri sociale, nu numai prin versurile pe care le scria, dar și prin activitatea sa politică.

Epoca lui Neculuță este epoca unei crunte exploatări a oamenilor muncii; este epoca dezvoltării monstruoasei coaliții dintre burghezie și moșierime. Pentru a stînjiți consolidarea unității în luptă a celor exploatați, statul burghez intensificase teroarea polițienească, pornind o adevărată prigoană împotriva cluburilor socialiste, de la orașe și sate. Pentru o vreme, mișcarea muncitorească, — ce n-a fost nimicită prin trădarea așa zișilor „generoși“ așa cum nădăjduiau clasele exploataatoare, — desfășoară totuși o activitate mai redusă. I. C. Frimu, acel admirabil organizator, propagandist și agitator revoluționar, pornește o acțiune de refacere a unității mișcării muncitorești. Printre cei mai activi luptători cu condeiul și agitatori de mase care susțin acțiunea lui I. C. Frimu se numără și D. Th. Neculuță, poetul cizmar, în ale cărui versuri re trăiește o epocă de mari frământări și răsună glasul de ură și de revoltă al maselor exploataate. Neculuță a făcut parte din cercul socialist „Munca“, iar în 1902 cînd ia naștere grupul „Romînia Muncitoare“ și ziarul cu același nume, el este unul dintre cei mai activi luptători cu agitația în masă și cu scrisul.

Epoca aceasta frământată o întîlnim în versurile poetului cizmar, în ura lui împotriva trădătorilor și slugilor burgheziei, în disprețul față de pesimiști și sceptici, în îndemnul viguros la luptă împotriva exploatarilor. Din această epocă datează, desigur, poezia **Unui renegat**, în care poetul înfierează pe trădătorii clasei muncitoare și demască activitatea lor propagandistică împotriva mișcării muncitorești:

„Cum ceru-și schimbă zările pe dealuri
Astfel pentru edenul desfătării
Tu rînd pe rînd îți schimbi și dai uitării
A tale aspirări și idealuri.
Statornicie învață de la valuri
Și mergi cum vrei pe calea renegării
Dar nu zvrîc cu tîna defaimării
În cei ce nu vislesc spre orice maluri...”

În acești ani de început ai secolului XX, dacă moralicește Neculuță este din ce în ce mai viguros, mai dinamic, fizicește este un om pe pragul morții. Viața plină de privațiuni pe care o duce, supra-efortul depus în munca profesională, politică și cea de creație literară, îi agravează boala de inimă de care suferă. El moare în dimineața zilei de 4 octombrie 1904, în vîrstă de 45 de ani.

Moartea lui n-a fost consemnată de publicațiile literare ale burgheziei. Cum, în perioada aceea, nu apăreau ziare muncitorești în Capitală, singurul omagiu i l-a adus „Adevărul“, organul partidului social-democrat din Austro-Ungaria, ziar care apărea în romînește la Budapesta. „Cine a fost D. Th. Neculuță? — întreba ziarul. El a fost un luptător al proletarilor din Romînia, întemeietorul cercului „Romînia Muncitoare“. A fost de meserie cizmar, dar cu o minte bogată, care după truda sa și baterea de cap cu învățătura, s-a ridicat la înălțime“.

După moartea poetului, personalitatea și opera lui devin un simbol al luptei proletarietului, un îndemn fierbinte la fermitate în lupta de clasă. Poeziile lui au o largă circulație în masa poporului. Și era firesc să fie astfel, pentru că poezia lui Neculuță — în cea mai mare parte — este o înflăcărată chemare la luptă pe baricadele clasei muncitoare, pentru eliberarea ei:

„Rupe vâlul amăgirii ce ai minții ochi îi leagă,
Inimă ce plîngi, în chinuri, gînd bătut de-al grijii vînt
Nu uita că numa-n lupta ce-a cuprins o lume-ntreagă
Vei gusta, luptînd eroid, mîngierea pe pămînt.
(Unei proletare)

Opera lui D. Th. Neculuță aparține unei epoci de cruntă exploatare a oamenilor muncii, de ascuțire din ce în ce mai mare a luptei de clasă în țara noastră. Poezia sa prezintă o deosebită însemnătate pentru literatura noastră, pentru că ea înregistrează în forme de un ridicat nivel artistic această înțeleștare de forțe din ce în ce mai puternică, conștiința de clasă din ce în ce mai fermă a proletariatului țării noastre. Tonul predominant al poeziei lui Neculuță este de îmbărbătare, de chemare la lupta împotriva exploataților, de negare violentă a pesimismului, și a deznădejdei cu care burghezia încerca să submineze dîrzenia revoluționară a proletariatului :

O, popor, tu ești trudit,
Iar mișeiți ți-au îngrădit
Drumul la dreptate.
Dar nădejdea să nu-ți pierzi,
Ține-te ca braziul verzi
Cînd furtuna-i bate.
(Martori și cătăi)

Elementul concret de ură nepotolită împotriva jefuitorilor și asasinilor poporului și de îndemn la rezistență, la luptă împotriva lor, este atît de precumpănitor în poezia sa, încît nota elegiacă, pesimistă, a liricei sale nu trebuie privită decît prin prisma limitelor și îngustimilor de care suferă însăși mișcarea muncitorească de la noi, în acea vreme, datorită lipsei unui partid revoluționar care să organizeze setea de libertate a milioanele de oprimați. Poezia sa **Pesimiști fărnici** denunță caracterul de clasă al pesimismului și disperării, arată cu claritate că aceste note în propria lui poezie, nu sînt decît accidentale.

Împotriva prozelitismului pesimist, dușmănos, al exploataților, Neculuță devine un agitator și propagandist puternic al optimismului clasei muncitoare. Poezia **Înainte** este un manifest agitatoric, îndemnînd la rezistență activă împotriva delăsării, a decepției amare, a renunțării la luptă. Ea este scrisă în anii tulburi cînd după trădarea „generoșilor“, mișcarea muncitorească își strîngea rîndurile rărîte. Poezia **Înainte** denunță lașitatea și trădarea și glorifică lupta deschisă, energică, împotriva tuturor piedicilor care stau în calea celor ce muncesc :

Lasă la o parte jalea,
Șterge-ți lacrima fierbinte,
Plînsetul ți-l curmă !
Fugi de-a lașității turmă
Fie cît de aspră calea
Haide înainte !
Cînd sub ei se zbate marea,
Au la plîns, la rugăminte
Se gîndesc vîslașii ?
Nu te prinde-n rînd cu lașii
Urle de furtună zarea...
Haide înainte !

Tipetele răutății
Nu sta să le iei aminte
Urle birfitorii!
Gînd în gînd cu luptătorii
Infrățirii și dreptății
Haide înainte!

Avîntul revoluționar, exprimat într-un vers dăltuit cu mare meșteșug, concis și puternic agitator, a făcut din D. Th. Neculuță unul din cei mai iubiți poeți ai clasei muncitoare. Dar poezia lui Neculuță nu aduce numai mărturia unei înduioșate compătimiri față de suferințele poporului; ea nu vorbește numai în general despre popor. În poezia lui Neculuță, clasele sociale se conturează mai limpede, exploatarea industrială este prezentată sub aspectele ei caracteristice; mecanizarea, înstrăinarea omului de tot ceea ce e mai bun, mai prețios pentru el: natura, frumosul, dragostea. Muncitorul este silit să renunțe la pașnica și dulcea contemplare a naturii:

Ne'nchideți viața ca'n mormînt
În fabrici și uzine
Și ne răpiți al firii cînt
Și florile și cerul sfînt
Și dulcea batere de vînt
Și zările senine
(Cor de rabi)

Conștiința aceasta limpede a exploatării care ia cele mai felurite și neomenite forme, precum și întrezărirea cauzelor care îi dau naștere, trezește în sufletul poetului ura profundă împotriva exploatătorilor și de care este impregnată cea mai mare parte a poeziilor sale.

Apariția în poezia lui Neculuță a acestei uri aprinse împotriva celor ce exploatează și jefuiesc masele muncitoare, este rezultatul radicalizării maselor din țara noastră, este urmarea firească a creșterii conștiinței revoluționare a proletariatului țării noastre din această epocă.

N. Beldiceanu denunță și el în poezia sa, cu asprime, uneltirile exploatătorilor și îndeamnă la luptă poporul, dar, în general nu reușește să insuflă maselor o ură de moarte împotriva dușmanilor lor. Lucrul acesta îl realizează, pentru prima dată în poezia noastră, Neculuță:

Și nu-i blestem că te-ai născut,
Cînd tu cu iadul tău te-mpaci,
Cînd tragi în jug și rabzi și taci,
Și cînd din brațul tău nu faci
Dreptății sfînte scut?

Imi pare-atît de drept și sfînt
Pe crudul șarpe să-l sugrum,
Și foc să fac în al lui drum,
Și-n foc să-l zvîrl și să-l fac scrum
Și scrum să-l dau în vînt!
(Moment de revoltă)

Alături de tabloul exploatării muncitorilor din fabrici, D. Th. Neculuță ne-a înfățișat și unele din aspectele exploatării burghezo-moșierești în lumea satelor. Un dureros crîmpei al acestei exploatări ni-l descrie poezia Scorțării, în care este

înfierată armata pusă în slujba claselor exploatoare, armată de jaf și împilare, străină de interesele poporului și urită de către acesta :

In oaste nu mai ești al tău,
Cu sufletul bătut de rău,
O viață moartă viețuiești!...
Căci o unealtă-acolo ești
Unealtă vie ce trăiești
Să aperi ranguri și averi,
Să mori, dînd moarte prin bătăi
Că doar să-mbeți de dulci plăceri
Și glorii pe călăi.

Poetul D. Th. Neculuță n-a înțeles că numai sub conducerea proletariatului țărănimea săracă și chinuită va izbuti să-și afle dezrobirea. Acest lucru nu trebuie să ne mire, după cum nu trebuie să ne mire faptul că dincolo de momentul prăbușirii vechii societăți, el nu putea avea o viziune clară a societății care va construi socialismul. Mișcarea muncitorească din țara noastră mai lupta pe acele vremuri pentru revendicări cu caracter general democratic, neavînd o perspectivă limpede și nici o strategie cu adevărat revoluționară.

Poet al urii împotriva dușmanilor poporului, D. Th. Neculuță este în același timp un mare cîntăreț al dragostei. El vede în iubire o zonă de mare puritate, iar în femeie o tovarășă de viață și de luptă. Versurile sale de dragoste sînt, în parte, vizibil influențate de eroica eminesciană.

Un loc important în creația poetului îl ocupă natura, fără a dispărea nota socială în versurile în care cîntă frumusețea ei de neegalat. El nu uită nici o clipă că este fiul unei clase oprimată, care luptă pentru libertate; nu-și uită poporul său în suferință, nu-i uită pe oamenii care apăsăți de greutatea unei munci fără răsplătă, nu pot de multe ori să admire frumusețile naturii ce-i înconjoară :

Pe deal, în pacea lină,
Incepe-a plînge doina! De-atit alean e plină,
Că toate-n lume-ascultă la glasu-i stînd uimite...
Ca o suflare sfîntă, pe văile-adormite
Duios și trist se varsă, plîngînd în pacea sării!
Incremenit, cu ochii rămași în fundul zării,
Ascult... vrăjit de glasu-i. Mi-e dulce s-o ascult!
In ea-i noian de jale, din lumi de mai de mult...
In ea amar de veacuri, mereu își toarnă-aleanul
Norodul dat robiei! In cîntul ei, sărmanul,
Ca un vulcan își varsă din inimă pojarul
Cînd îl răpune truda, durerea și amarul!

D. Th. Neculuță a murit înainte de a vedea cum încep să prindă viață mărețele învățăături ale marxismului, în care a crezut cu neabătută trăinicie.

Oamenii muncii, constructori ai socialismului, nu l-au uitat și astăzi poezia lui D. Th. Neculuță este răspîndită în zeci de mii de exemplare, citită și iubită în toate colțurile patriei noastre, iar chipul lui este așezat la loc de cinste, printre membrii post-mortem ai Academiei R.P.R.

La aniversarea a 100 de ani de la nașterea poetului, datoria noastră este să răspîndim și mai larg rodul bogat al strădaniei lui artistice.

VĂ RECOMANDĂM

RELAȚII INTERNAȚIONALE

Adevărul despre politica puterilor occidentale în problema germană. Cu privire la răspunderea ce revine puterilor occidentale pentru violarea acordului de la Potsdam și reînvierea militarismului german. (Informare istorică). București, 1959, Editura politică, 130 p., lei 2,30.

Problema germană, cu alte cuvinte problema căilor pe care trebuie să se dezvolte Germania, este una dintre cele mai importante în politica internațională contemporană.

De mai mulți ani, persoane oficiale și presa reacționară din țările occidentale falsifică sistematic istoricul postbelic al problemei germane. În Occident, se depune un zel și mai sporit de când Uniunea Sovietică a formulat propunerile de încheiere a tratatului de pace cu Germania și de lichidare a regimului de ocupație în Berlinul occidental. Este vădit că înfăptuirea acestor propuneri nu convine anumitor cercuri din țările occidentale care recurg tot mai des la diferite subterfugii, prezentând într-o lumină falsă politica dusă de Uniunea Sovietică în problema germană și denaturând, conform intereselor lor de clasă, evenimentele istorice din anii de după război. În această privință broșura Nota sovietică în problema Berlinului. Analiză, editată de Departamentul de stat al S.U.A., reprezintă chintesența tuturor falsificărilor în istoricul problemei germane. Este evident că toate aceste afirmații mincinoase urmăresc un singur țel: să inducă în eroare și să dezorienteze opinia publică mondială și, prin aceasta, să înlesnească puterilor occidentale continuarea liniei primejdioase pentru cauza păcii și securității popoarelor, de întărire a militarismului german și de înzestrare a lui cu arme de exterminare în masă.

Pentru ca opinia publică mondială să cunoască faptele istorice reale, să înțeleagă caracterul primejdios pe care îl are actuala linie agresivă promovată de puterile occidentale și de R.F.G. în problema germană și totodată să înțeleagă și mai bine programul democratic și just de rezolvare a problemei germane cuprins în propunerile prezentate de guvernele U.R.S.S. și R.D.G., Ministerul Afacerilor Externe al U.R.S.S. și Ministerul Afacerilor Externe al R.D.G. au considerat necesar publicarea informării istorice „Adevărul despre politica puterilor occidentale în problema germană”, informare bazată pe fapte reale.

Apariția informării istorice „Adevărul despre politica puterilor occidentale în problema germană” este deosebit de necesară astăzi, când Uniunea Sovietică și Republica Democrată Germană, credincioase principiilor acordului de la Potsdam, desfășoară o vie activitate în vederea reglementării pașnice a problemei germane și a lichidării urmărilor celui de-al doilea război mondial.

Broșura cuprinde ca anexe: Declarația guvernului Republicii Democratice Germane cu privire la calea națiunii germane spre asigurarea păcii și reunificării Germaniei. 27 iulie 1957, precum și Tratatul de pace cu Germania, Proiect.

LITERATURA

SERENI, MARINA: Zilele vieții noastre. București, Editura Politică, 1959, 196 p., lei 3,15.

Cartea Zilele vieții noastre, — apărută în traducerea colectivului de redacție al Editurii politice, după originalul în limba ita-

liană tipărit în Edizioni di cultura sociale, Roma, 1956, — constituie un neasemuit document de dragoste familială și de iubire față de oameni.

Marina Sereni nu a fost o scriitoare de profesie, iar paginile cuprinse în **Zilele vieții** noastre nu au fost scrise pentru a fi publicate. Ele au văzut lumina tiparului la trei ani de la moartea autoarei, după o chinuitoare și lentă agonie într-o clinică din Lausanne. Dacă această carte n-ar fi fost editată, literatura italiană ar fi pierdut poate una dintre lucrările cele mai autentice și mai emoționante din ultimii ani.

Prin apariția acestor pagini simple și modeste — se arată în prefața volumului semnată de Ambrogio Donini — literatura italiană se îmbogățește cu o operă valoroasă și autentică, frumoasă, rară, care se remarcă în chip distinct dintre lucrările apărute în Italia, după război.

Partea întâi a micului volum, care păstrează vioiciunea și intimitatea unui jurnal, a fost scrisă de autoare în timpul când boala o obliga la perioade lungi de izolare și odihnă, pentru ca fetițele ei să cunoască și să-și amintească întotdeauna de frumoasa poveste de dragoste dintre tatăl și mama lor, — poveste care reconstituie una din multele pagini ale luptei militanților antifasciști și comuniști pentru o lume mai bună. A doua parte a cărții cuprinde scrisorile Marinei către Mimmo, în ultima perioadă a vieții sale, aceea a internării în clinica din Lausanne.

Marina Sereni a fost, fără îndoială, o femeie excepțională ca mamă, soție și militantă. În paginile pe care ni le-a lăsat ea vorbește despre soțul ei, despre prieteni, despre partid, despre familie.

Marina Sereni a murit la 27 ianuarie 1952. Din inițiativa tovarășilor din Portici, secția comunistă din acel oraș poartă numele Marinei, în amintirea muncii pe care ea a depus-o pentru refacerea Federației din Neapole în anii cei mai grei ai teroarei fasciste.

STERNFELD, A. : Sateliții artificiali.
București, 1959, Editura științifică,
460 p., lei 13,40.

Lucrarea **Sateliții artificiali** de A. Sternfeld, cunoscut specialist sovietic în domeniul astronauticii și membru al colectivului de constructori ai sateliților în U.R.S.S., a ajuns la a treia ediție în limba rusă.

Prima ediție, apărută în 1956, cuprindea un număr mic de pagini și își propunea să arate cum vor fi lansați sateliții artificiali, cum vor putea fi folosiți pentru scopuri științifice și ca stații interplanetare, și care vor fi condițiile de viață pe acești sateliți.

A doua ediție, apărută după lansarea în toamna anului 1957 a celor doi sateliți artificiali ai Pământului, a modificat cu mult natura cărții. A fost adăugat un capitol consacrat sateliților artificiali ai altor corpuri din sistemul solar, ceea ce a determinat și o oarecare schimbare a titlului cărții. Un spațiu larg a fost acordat problemelor de mecanică cerească și de tehnica a rachetelor, elemente principale în realizarea sateliților artificiali.

Traducerea în limba română după originalul apărut la Moscova în 1958, cu adăgirile trimise de autor, a fost completată cu informații sumare despre noile corpuri cerești artificiale.

În lucrarea **Sateliții artificiali**, A. Sternfeld prezintă principalele probleme privind construcția rachetelor și a sateliților, mecanica lor, posibilitățile zborurilor interplanetare, viața omului în spațiul cosmic. În anexele lucrării sînt înfățișate și unele probleme ca : Răspîndirea ideilor astronauticii, Cui îi aparține spațiul de deasupra atmosferei, Scurte informații despre primul 6 sateliți artificiali. De asemenea, anexele editurii mai cuprind **Satelitul artificial sovietic nr. 3 și Racheta cosmică sovietică.**

Lucrarea este accesibilă tuturor acelorora care posedă cunoștințe elementare în domeniul fizicii, astronomiei și mecanicii.